

Sserbow

K u r i e k.

a

P o w e d a l

M i e s a c z n e p i s m o ,

t h o h r j e s b j e h a n j u S s e r b o w s t w a .

Druhim česci prjent Kruch.

Wulki Roschl (Januarius.)

1 8 1 0 .

Budyschini, salozl a woñndata :
Jan Gottlob Deufka.

L ubi ju c z i s h c z i z
Jan Krystijon Schlenkar.

Sjhem Sserbam kNowem' Ljetu 1810.

Sižtij nam djenš ſo zilem Eswjetli ſmjejeſč,
Do Wutrobow nam Sboža Radosz lijesch,
Teče powita o! kraſny Onjo,
Te Sserbowſtwo.

Tak' rožzachu nam straschnje zufe Wojska:
Wotwobrocji ta wulka Mudroš Bojska,
Tej Wojny roſbne Mrewedra,
Wot Sserbowſtwo,

Sdzerz Bojo! dalje Mjer we naſhim Kraju;
Daj, ſo ſo ſchicke Werchi lubo maju;
Nech fczije Sbože pschezo tu,
Zem' Sserbowſtwu.

Sposhez dobrzych Fjerschtow, sprawnych Rabjia
czelow,
Wuczerjow ſwiernych a ſchjedch Gastrojnikow:
So ſo pschez' Jahnosz pschisport,
We Sserbowſtwi.

Tak ſelen, fczię, roſiż naſkich Sserbow Šyſta,
Nech tWęſelu Syn ſaſo Ssynnej ſpjewa:
„Ach, wutwar ſchak ſo woſoko —
W Sserbowſtwo!!! —”

Deuka,

R u r i e k.

Wotczichnył je ton Wicher fiz nam hishczen
 nedalno nedaloko naszych Domow Smrcz a
 Sapuszenje rohzesche; rosczanely su ho te s Kwoju
 czechy napelnjene Mroczelje, fiz nam se Stra-
 chotu Konz wscz ho nadzecz dachu; pscheczhcza-
 le su ho (knovemu ljetu) te injelne Prudi teho
 mjerneho Sklonckta a wozileja saho te Roszenje
 czechese Sbozomnoszje, kotraj psches spieschau
 Dzjekawosz, psches krafnje pscheczelue Smyzlenja,
 psches Domserenje na Pschichodnosz ladana a po-
 sbjehowana budze. Franzosojo njett te hishczen
 hacz dotal wobhadzene njemsteho Kejjorowy Kru-
 chi Krajow wopuszczeja, a te stare Prawisna we
 njemskim Kejjorstwi roczeja ho pomaku sazo do
 swojego stareho Ssljeda. Brailich neje te Su-
 benje na Kraju a ludjoch male, psches kotruj bu-
 ta Wojschnosz teho Mjera wukupena; ale jnicz-
 zy Wulkosz oby Schjerokosz Mjesow jeneho Ver-
 cha a nepschemjerne mulke Czrjody Ludzi hishczen
 zenje hamelszny zodyn Kraj sbozomny seznilo nej.
 Tena mudra Regjeronka (Knestwo aby Wodjerstwo)
 moze jedyn, tez na Sdacie molezki Kraj, k Sbo-
 zobnossi a k Waznossi posbjehajcz, a ton Pscheczel
 Czlowistwa wjeszje s Wutrobu zada, so bychu schit-
 ke te nesbozobne Kraje kotrej pod tym Prutom te-
 je Wojny załoszjachu, ton Schkit jeneho tajkeho
 Knejerstwa bes Pschestacija czucz mol. — Ni-
 ski Kejjor na 27. Novbr. nenadzujzy do Wina
 pschindze.

pschindže. Ta Radosz jeko swjernych' Podanow
bje kneruprajenju multa, so mijachu sašo swj-
eho (nesbožomnesho) jerschtu besžobu: ale won
hjgom na 4. Dezbr. sašo s Wina do Ofena, we
Hungarskej, kšw jej Meandželskej rejzowasche.

Zytk ujemski Krajk njeck jeneho dalno pojadae
jebo Mijera mužila, pschetož ion Rebellion we Ti-
roli, kiz bjesche ho tam pschezo sašo hishczen junu
swow'ho sbjencyk, ie tola tejj njeck sašo swetsch'ho
poduscheny. — Mapschecziwo temu pak ho we
Schponskej a Turkowskej hishczen pschezo te
Plomjo teje Wejnug roßbnje žapajo hori! Tejdwaś
Krajc njeck najbolje naschu Kedžbliwosz na ho
cjenetaſ. Ta Wutrobitosz a ta Krebtosz skotrejj
ho cji schponszy Reb illoho wobaraja, budje we
tych Podawłach naszych Dnijow wjeczinje injekcja-
wanjahehna mostacj. Boni ſwojemu Bjehej se
Saniczenjom Smercze napschecziwo du, a dadža
je hacj na najwosche pschindž, so nechadža podlje-
žecj. Boni bjechu na 19. Novbr. 55 tawſend Mu-
žow žylni hacj na 4 Milje Madridtej pschinschli,
buchu p k (po franzowskich Powesjach) na tym-
samem Dnju wot Franzosow sbiezi, a subichu
4000 Mordwych, 20 tawſent Jarich, bes ko-
trymiz bje 800 Woschich, psches 30 tawſent Glin-
cow, 20 Khorojow, 30 Kanonow a wele dru-
hich Bjezow. (Franzowske Powesza wot jich
Dobyezow, su brajlich swetschego kytro jara na-
dute, simol dñj ho daloko wot nas stanu, my
simy je wojnsche kjetu s Bliska trochu snacj nauku-

li: a tehdla sremadža a svihisporsa ho eji Schponszny škrittanskej Pomozu pschezo saho a džeja swojim Nepsczechelgym, tym Franzosam, mutorobicži napschecžiro. — Hizom pschi Konzu Ostebera bjechu Schponszny jeno njekotre Milje wot franzowskich Mjesow. —) Skoro dwie Ljeczi njekta Wojna we tym rjanym Kraju sahadža, we kotrymž temu Czlowekej ksemstiu Nebesjam nit-scho newottejndže hacž Kosom a Dobrocžiwosz. Dy budža ho tam twoje bohate Dare wuziwacž naukñycž, dobrocžlwa Natura? Dy budža te Pschečlwnoszja sahinyčž, kotrež temu Krajej te najren sche a knepschetrehjaze Dare kwuziwaniu nomozne čirja?!

Sa Turkovsku budže borsy Schtunba Ssmercze aby noweho živenja bičž. Naisskerje budže te prjenje, pschetoz Rusa pschezo sbožobnje napschecživo Turzy wojuje. Bon hizom je njekotre turkowske Ewerbzisny pschi czornym Morju wobšas džil, a wobrohsh Konstantinopel. Tolla pak ho sda jako by zyl Napoleon tež dwej Werchow pom-hacž sjenochicž. — We Bosnijskej, (kotryž Krajsady Hungarskej, ſredža Serbiskej, Dalmaziskej, Kroaziskej a Eklavoniskej ležzi a Turzy bluscha,) ſlje wohalada. Turkojo sam tych Kscheglijanow tak jara čiſčeza, so mjeſachu cji hizom pohtjet te Priokwsacze we swojich Wutrobach ho tum Turkam ſpschecžwieč. To, bu pscheradžene! Njek cji Turkoja ko ſjdy Djen jara wele Kscheglijanow jałožnje konzuja; psches

zoo je iich hizom na koncojite žerdje slykanych, aby schpisowanych, wosche tych kij na druhe Walsh-
nje morja. Wopominu tu sahakwu Šsuronosz
tých Turkow a tu bolesnu Stys knosz tých Schpis-
gewanych, dokelž je ton Čłowik we tajkim czwje-
lazym Mjeczu swetskho hischczen pohe Dnijow ži-
wy! — —

S m e s h a n e P o w e s z f a.

Dreždanske Twerdzisny budža romadżje torhane
a Wittenberk dyrbi Twerdzisia cjinjeny bydż; ta
wohoka Schula (Universiteit) pak dyrbi s Witten-
berka do Dreždžin pschindž. — Brittan'szy (aby
Englendarjo) tež su do Triesta, kij njetk pod
Franzosu, k Illiciskej Hlufcha, se swojimi Nach-
telemi kij schicko sapaleja, czhylecž poczeli; ale
tu Kupu Walhern we Hollendzi su tolla hegen
mopnischcziež samyhili. Triestzi, djejj je herwak
czopischi Kraj hacž pola nas, hizom bje kytra
Syma nastala, a kostyr Drewa i za Schjezna-
kow, paperjanych Penesach, placzesche. — De-
na a Schweda, a Franzosa a Schweda budža
itjj skoro Mjer beskobu sezinicz. — Pruski (aby
bramberski) Kral a Kralowna staś tež tolla
jednymol sawjeszje do swojego Doma Berlina,
djejj psches z Ljeta bylej nejštej, a zmar Patrožu,
nuztrechilej. — Bajerski Kral njetk we Tiroli
zo tawsend Rekrutow warbowacž da, won je
swoje Woskø Ljesta na gotawsent Mužow hylne
pschinesz. — Parisu bje saksonske, hollendske,
westfelske g neapelski Kral, wosche drugich Gjersch-
tow

to w wojskach Duchomnych. Na schponskeho a
bajerskeho Kralic. hlschien bu cjakane. — Nasch
Kral 23. Dezbr. s Parisa dom pschlindze — Dy
bychany sebi my borsy s Wezelom prajicz most
kajke Dobrote su sa nasche Kroje we Parisu bes
tymi wojskimi Werchami wuczinsene?!

P o k a s a r (nadzijazeho) W e d r a, na Mjesez Februar 1810.

1 Dejscherz	11 Jasne	21 Smjeschane
2 Ssn. a Wtr.	12 Jhn. Mrcz.	22 Smjeschane
3 Snje	13 Dejscherz.	23 Wjetrojte
4 Newobstajne	14 Dsch. a W.	24 Newobstajne
5 Mha a Jhn.	15 Newbstn.	25 Smjeschane
6 Mha a Jhn.	16 Newbstn.	26 Newobstajne
7 Snje	17 Wjetrojte	27 Dejscherz
8 Dejscherz.	18 Wjetrojte	28 Smjeschane
9 Smj-schane	19 Smjschn.	
10 Newobstajne	20 Smjschn.	

W u k l a d j e n j e. Ssn. rjeka: Snje. Smsh.
rjeka: Smjeschane. Newbst. rjeka: Newobstajne.
Mrcz. rjeka: Mroczone. Jhn. rjeka: Jasne. Dsch.
rjeka. Dejscherz. Wtr. rjeka Wjetr. Smjeschane
Wedro neje tak rosne kajz Newobstajne. Te Ziffos
ry Dny we Mjesezu pokaza.

Dokelž na wošoku Porucžnosz we yčeji Saksoniskej Luterskicu Žirkwach jene wjaze Szenja Schetkor wocladowane a wukladowane nebudža; na Mjesto tych ſamych pak druhe Texte s Biblijie brane budža: da zu ja teſhame teſz we naschim Višni, kojžym Kruschi Mjeſaz predn, pohtjenia ſejadowac, dže ſu teſhame knamekanju, aby kajke Szenja rječ na Mjesto starých budža. Menujze:

Na nowe Ćjeto: ton džewecjdjeſhaty Psalm.
— Na Nedželu po nowym Ćjeczi, (ta Ćjeto ſa nebudž) Lijt l'br. 2. Stw. prijenje 5 Stežl.
— Na cjočh Kralow: Jesaias 2. Stw. prijenje 4 Stežl. — Na prijenju Nedželu po 3joch Kralach: Lukſch. 3. Stw. prijenje 9 Stežl. — Na druhu Nedželu po 3joch Kralach: Sznt. Jan. 1. Stw. mot 35. hacj do 51. Stežl. — Na 3ezju Nedželu po 3joch Kralach: Sznt. Jan. 3. Stw. 23. -- 36. Stežl. — Na 4tu Nedželu po 3joch Kralach: Matth. 11. Stw. 11. 1. 19. Stežl. — Na Wucžijenje ſw. Matje: Lukſch. 2. Stw. 34. -- 38. Stežl. — Na pјatu Nedželu po 3joch Kralach: Mark 6. Stw. 17. -- 29. Stežl. — Na 6tu Nedžl. po 3joch Kralach: Matth' 4. Stw. 12. -- 17. Stežl. — Na Ndžl. Septuageſimā: Sznt. Jan. 4. Stw. 1. -- 14. Stežl. — Na Ndžl. Sexageſimā: Lukſch. 15. Stw. 11. -- 32. Stežl. — (Daljstajenje psichichodnje; ſchtuz pak ze je psches yčeji Ćjeto na ſenym Krus i mječ: ton može je teſz pola me ſa dwoj Kroschki dostac, ale we njemiskej Ryczi. De u Fa.). [Ruma bla haflej budže te Wotmolwenje psichichodnje.]

Sserbow

R u r i c r
P o w e d a r.

Mješačzne pismo,
khořjeshjanju Sserbowstwa.

Druhim Œjecži druhij Kruč.
Maly Rosch. (Februarius.)

1810.

Dopomneczna sajndzene Ljeto 1809.

Pschi Čjischzenju wulkih a mjerowanjahodnych
Podawków, kiz nasch Čjaz ktemu najbožatissche-
mu na Skuckach posbjenu, sda ho nam kojde
sade šo položene Ljeto te najwajnische bydž; ale
kjedom šmy my do jeneho noweho stupili: da sta-
ja ho nam tak wele Noweho a Menadžazeho prjotk,
so my tu pschezo wosche stupazu Wažnosz teho Vje-
ha naschich Dnjow živje sacžujemy. Nicsho hi-
nak neje wone tež we Wotpolabaju teho njetce
wot nas wobjezaneho Ljeta. — Tak wulke a mjer-
owanjahodne hacž tež te Podacza su, kiz te pre-
dawsche Ljeta wobpschimnu: te sajndzene Ljeto je
saž menje wulkimi a nesabyczahodnymi Podawka-

napelnjene. Te Sahubenje teho Inkwiſiziona we
 Schponskej a Walskej. (Inkwiſizion bje ſudna
 Orychta we Krajacach Bamſchiskeje Wjern, psches
 kouruž by koſzdy k Smercji wot ſudzeny był,
 kiz by jeno njeſchko malo, [dy by rukje wjerno by-
 ko] pschecziwo tej Wjeri prajic. Wele ſtow by
 jich drudy ſa jene kjec we Schponskej newinoſcje
 živych ſpaljenych bylo. Tejj Gjershtojo dyrbjachu
 ho teho Inkwiſiona bojcz: ale Napoleon, ton
 hej swjeri prajic: ty niſcho wjazy neplaczich
 a wasche Kloſchtery tejj hiz.) Dalje, te Sahnacze
 Bamſcha wot ſrojetneho Kneczerſwa; te Wot-
 ſadzenje ſchwedzinskeho Krala ſ Throna a ſyma
 na to pschindzazym Mjerom bes Ruſu a Schwedu,
 (a bes Denu a Schwedu); te krwawne Prjotka-
 menſa we Portugallskej a Schponskej, we Hol-
 lendzi a Finnlendzi; ta Wojna a Mjer bes fran-
 zewskim a njemſkim Ręzzorom; te na ſastarſke
 Ćiažy depominjaze Prjotwacza teho pruſkeho Ma-
 jera Schilla a Herzoga wot Bravnschwoig. Dels;
 ton Rebellion we Tiroli a Voralberku; te tehorun-
 ja Muczenja we Mergenthaim a Westſaliſkej u; z
 te Hohi jeſtychcowanie teho illiriskeho Kraja; te
 Pschisporenje teje hizom hewak neſchemfernje wul-
 kij Russowſkej psches Muzywacze Finniskej, ſe
 Ejenoczenjom Krucha Galliziskej a Dobyczja
 Wallachowskej, Moldawiskej, Bessarabiskej (we Tur-
 kowskej): to ſcho (a hishczen wele wjaze) ſu Podaw-
 ki, kiz we tym Bjezu ſajndzeneho kjeta lejja a jemu
 wostate Wopomnenje we Knigach tych Poweszzjow
 dadza,

babja. — A njek ſhoni hiſhezen ton ſDijwom napelnjeny Gswjet, kak Napoleon w: Gromadzisni swojeho Pschezielſtwa a ſBohlu ſwojej Mandželskej, tej Kejjorku' Jofefu, ſwoje bes Džecji Mandželſtwo dželi, kotrež jeho 15 ljet ſtejšamej vjasasche. — Psches to bu te vobjezane ljeto haflej prawje ważne, pschetož to ſta ho na 15. Dnju Dezembera 1809. „Psched wele ljetami“ Napoleon bes druhim praſi, „Sym ja tu Mandžiju hohrjedak, Džecji smojej mi jara lubej Mandželskej plodzicž; to me nucit, te najlubſhe mojich Pokilenjow hohrjemoprowacž, a jeno te Sbože mojeho Kraja na Kedžbu wsacž, a teho dla te Dželenje naſcheho Mandželſtwo zadacž. 40 ljet stary, ſmjem ho ja nadječi (won hiſhezen hej zo ljet wintſchuje živý bndž) te Džecji, fiz budje ho temu Predwividzenju lubicž mi (tej druhzej Mandželskej) dacž, gylje po mojim Duchu a po mojej Myſli czanycžc.“ — Schtu njek jeho Mandželska budje, na to kojdy ſPozadanjom woczakuje. (Majſkerje budje naſcheho Krala jesniczka Džoroka, ta Prinzessina Augusta.) Wona pschezo ton Titel Kejjorka ſkhowa, a ma Čas Žiwenja na kojdy Djen 2180 Tholerjow wustažene. My ſem pschichodnje jejny a jeho Narod a Žiwenje ſkročkim wopižacž.

Druhe Nowiny.

Schto je te Majmierowanja hođnische bes tym Majnowiſchim naſchich Dnjow? Te Wožuc eženje Turkowskej pschi Kromi jesneho Rova. Pschetož Ružojo ſu pscheziwo Turzy pocheli pschje

rawacj. Woni na 22. Okt. po Sissiria fenu Bltowu; kiz dwaj Dny trajesche, pschjerachu, we fortejz mje-
jachu 10 tawsend Mordwych, wosche Tatyh a
Wobschodzenych. Woni buchu sytro daloko s Wo-
peczizu saczischczeni, su pak po najnowichschich Shoa-
nenjach sazo do Prjecka schli. Woni zychu s Turku
niedze na 3 Mjeszazzy Bronjow. Wotpeczink scz-
nicz, to pak jem hinak dowolsjene bydż nedycbesche,
hacz jeli so zychu Rušojo zyly. turkowski Kraj
rumowacj: a potajkim to znano do Dopelnenja
pschindż nebudze. Turkojo napscheczivo Rušam
pięczię psches z molje sta tawsent Mužow bylni steja.

Dalje je te najnowische bes tym Wajnischim:
te nowe Wobroczenie tych Wjezow we Serbiskej.
Pschetoz Serbiskim je ho wostudzilo dljeje tu bes
Wuzicka Wojnu pscheczivo Turzy wesz. Wone
ho sda, so je jich Woschiporuczer, ton czorny Ju-
ri, te Prjotkoscze hohrjedat wot Serbiskej ham-
stesazy Kraj (kiz ma ham swojego Krala) sczinieč,
a ma Pokilenje ho lTurkam sazo pscheczelnje pschi-
blizowacj. —

Ton srudny los we Schponskej pluscha ho-
bu bes te Wajnoszje naschic Dnjow. We tym
Kraju ho schitke Wojska krosbnym Pukam hortu-
ja a borsy budza sazo sasw'ho tawsenty Młodzen-
zow sjich Krwju tu schponsku Semju napholacj. —

Kremn pluscha tež, so su Brittan'szy tu
Kupu Walchern (we Hollendzil) na 23. Dez. sebo
Echissami tolla zylje wopuschczili, predy pak we
tym Mjeszli Wleßingen (10. Dez.) schitke Twas-
cenja,

renja, fiz Woschnoszi hłuschačhu, a Twerdžisza
fGrunta wohn spaſili a wutupili, tak so budze ſo
te jeno ſjara wele Koschtowanjom ſaſo natwarlej
moz. Tak ſkonzuje a wutupi Nemdrosz Wojny ſa
jedyn Djen ſchto; je Sprozniwoſz hletsia twarila.
Ta Kupa je njeri ſfranzowſkim Krajom ſjenoczeſ
na, a tejj hłizom na 25. Dezembr, ſjich Wojska
mi wobhadjen.

Napoleont je te Naswoznische ſchto; mozem
hebi we naſchich Dnijach ſobudżjelic; to: ſo ſtaſ
Schweda a Denna 10. Dezbr. Mjer beshobu
ſezinieſ, we kotrym je wustajene, ſo ſchto tak bes
wobimaj Krajomaj wostanje, kajz je predy tej Wojny
bylo. — A potem tejj je na 6. Januari bes Fran
zofu a Schwedu Mjer ſezinjeny a podpiſany.
(Wjazh wot teho pſchichodnje.)

* * * Ma ežho ſmy my njeri nasbolje ſedźbli
wi? — Na te nowe Prjektwacja Napoleonowę
we ſwojim wulkim Kejzorstwi, we Schponskej,
we niemſkim Kraju, we Hollendzi, we Wale
ſkej ic.; na te Hoherjes bjehanje Roma; na to ſchto
budze ſtym illiriskim Krajom dalgje czinjene; na
te nowe Prjektwacja we Brittaniskej pod jich no
wym Ministrrom Welleslajom we Wotpolađanju
Europeiskej a Amerikaniskej ic.

Smjeſchanie Powęſſja.

Schizy či Woſzozy fiz bjechu we Parisu
ſromadženi, ſu ſwetscheho ſaſo do ſwojich Doe
mow pſchinſtyli; tak wele Pschemjenenjom hacā
ſo nam ſdasche ſo budža we ſchelkich Krajach
prjotke

prjoekbrane: da njetk rjeka so ani we gherkinich
 ani swietnych Wjezach nitscho hinak nebudze. —
 Njemski Kejjor je te Penese kij se dyrbjal na
 Franzosu placicj, hishczen predy teho postajene-
 he Cjaša wotwedi, a na taiske Waschnje je jeho
 Kraj 4. Janr. czisze wot zuseho luda srumowany.
 Naschi saksonszy Bratjo su schizy pschi Konzu
 Janr. s Czeszju a Kwalbu kronowani, po wulkich
 cjeschkich Sproznošzach, do swojich Domow
 tym Gwojim pschinschli, a sweselym Posbje-
 howanjom hohrjewsczji. (Pola me we Budys-
 shini je jedyn Kjerlich na te Dompshindzenje,
 we herzkej a njemskiej Ryczi, sa Polak
 kdestaczu.) — Njemski Kejjor ueje do Dsena rej-
 zowat, pon na 14. Dezembr. saſo dd Wina
 pschindze. We jeho Kraju je njetko, po wulkich
 Strachoszach, saſo Sechernosz, ale we Tiroli
 hishczen pschezo zylje schick smjerowane nej; tol-
 la pak ho tam nitscho wulke wjazy sbjenycz nemo-
 že. — Wone rjeka, so budje na Mjesto teho, dru-
 hi Bamž stajeny. — 50 tawsend Ružom jich
 Wojskej napscheczliwo Turzy k Pomozy cjenje. —
 Brittaniszsy budja znano spotnognischim Amerika
 Wojnu kydnycz. — Hannoverska budje najsker-
 je s Westfaliskej sjenoczena. — Nedawno we tym
 Mjestzi Minchen, dzejz bayerski Kral bydli, jes
 na mohenjowa Kulu s Nebes na Semju padze.
 Wona pschi Koſpukenju wulki Kopot naczini, a
 te zyle Mjesto bje swietke wot nej. Wona bje mot
 tej Parzy kij se Semje stupa, a potom ho we
 koſtegi sjenoczi a sapali,

Pokasar tych Textow, fiz budža swojego Pórczynoszju, na Mjesto Szenjow we Zyciuwach prjotkneſene, we Mjehazu Mjerga 1810.

Na Nedzelu Estomihii: Sznt. Jan. 7 Stw. mot 1. hac̄ do 13. Stc̄k. — Na Nedzelu Invocavit: Sznt. Jan. 12. Stw. 20...32. Stc̄k. — Na Nedzelu Remeniscere: Sznt. Jan. 11. Stw. 47...54. Stc̄k. — (Na prſeni pokutny Pjatki [13. Djen Mjerga]: Dopolnja: Japscht. Skt. 4. Stw. 12. Stc̄k. Popolnju: Hebr. 10. Stw. 38. a 39. Stc̄k.) — Na Nedzelu Oculli: Sznt. Jan. 12. Stw. 37...43. Stc̄k. — Na sw. Matieſe Pschipowedanja: List k Ephesku. 1. Stw. 3...12 Stc̄k. (Daljestajenje pschichobnje.)

Wobrychtowanje.

Ta h̄ym te Wedro we wulkim Koschku wobkedybował, fiz je we dwanathym Kruschi 1809 naszeho Piſhma hohrjenazejchowane, a namkał: so jara porjekto trechi, a so ho ničtu zylje na to spuszczeć nemože. Dokelż pak ja neham snewozitnymi Wjezam i nasche Piſmo napelnicz: da ja te Słubenie: to we kojjdym Kruschi dalje mesza hohrjesbjenu, na Mjesto teho pak kojjdeho fiz je Wedro Kwilu predy Ćzaka wedzicz a na to fedżbieracz, do djeħateho a hidnateho Krucha sajn-bjeneho kjetq na 74M, 75, 76, 83, a 84su Stronu

počazu. To schtož je tam vrajene kjetu wohn a kjetu nuz trechi. (Schtuž tej Kruchaj nima, može jej pola me sa Ssliby rnykrosch dostacž.) — Psychitum pak budu ja pschezo drudy wot Wedra njeschto prajicž, dyž budu wedzicž, so Wjestosž Gruntej leži. Tak možu ja po jenym Wobledzbowanju wjechcicž, so budze psihi Specjałku maleho Roschka wulka Syma, a so budze ton zhly Mjehaz Ehero symny, a hiszczzen njekotry Czaß we Mjerku budze Syma wohndzerjecž. — Dyž su Pawli we Symi jara dżjelawu: da hiszczzen dolho Syma traje. — Dyž Symi Łod jara prakla aby ropož: da je kjeczi welje Rimanjow. — Po tych Knihach teho wulkeho Naturywohhonerja Lamarka, we Parisu, kiz kojjde kjetu jene Kniki wot Wedra wohndzaka, a wot kotrehož Symu my we wožnym Kruschi 1809 ryczeli: budze kjetu Symi newobstajne Wedro se Symu smieschane, kiz može kytro žylna bydž. (Schto won wot Maljecza, kjecja a Naszymy praji: to zu ja tež stroikim sjericež, dyž budze Czaß.)

Wotmolwenje na te Praschenje we dwanatzym Kruschi 1809:

Iva; pschetož wona bje feno z Bjertljej keta stara, jako Raina porodzi. 1. Kn. Mojs. 4. Stw. 1. Scz.

Nowe Praschenje.

Kotre su te naszczeshe Wjeze na Gemi?

Wotmolwenje psihiłodnje.

Sserbow.

R u l i e r

P o w e d a r.

M i e s a c z n e p i s m o ,
k h o h r j e s b j e h a n j u S s e r b o w s i w a .

Druhim Ljeczi i czeczi Kruch.

Naljetny Mljezag. (Martius.)

1 8 1 0 .

Schto dje na nashei Semni priot?

Te ljetu, kiz ton vrseni Djezgat njesisicheho
Stotyka wobsankuje (Ljeta 1810) je sjenej Ne-
wjestoszu we krojetnyh Malezjnozjach sapocjato,
kiz te Knih Podawlow sajndzenych Czakow sejesh-
ka snaja, a kiz ho skoro psches yulu Semju ros-
schjeri. — Portugalska, Schvonska, wele we
Franzowskej a Walskej, Schwajzarska, Hollend-
ska, te Kraje teho Khajnswjaska, te Kraje pschi
polonshim Morju, njemiskeho Ressora Kraj,
Pruška, (pscheroz te g Ewerdzishn Stettin, Ki-
slin a Glogawa, su hisciczen pscherzo wotFranzo-
sow wobhadzene, a pruski Kral ma hisciczen pje-
cza 24 Million [24,000,000] Tholerjow na han-
jošu

josi placili, kij byrbi sa dwie hiecji motwesz,) Polcka, Siziliska, Serbiska, Turkowska: schleske telej Kroje wižaja we jenym Gaschmattanju, a to we jenym wilzy mjerkowanjahodnym. Zeno Brittan'ska, Russowska, we wlestym Wotpoldanju Schwedzinska a Deniska wedja, schto ſu a ſchto maja. Runje tafte Neschudanje knezi we nowym Eswiecji, (kij cebovla tak rjeka, dokelj hallej je i jadje psched zsta, helsami [1492] wot Kolumbusza nankany, potom pak po jeneho druheho Meni falschnje te Meno Amerika dosta.) We polnoznischim a polon'schim Amerika, kajz cejj we Westindiskej (aby tej Indiskej k Wechoru wot nas) lute Wojnowe Muczenja kneza. (Westindiska te Kupy aby Inselje rjekaja kij fredja tej dwiej Amerikor lejza; wone je jich psches 500 a maja schlechich Knezich a ſchelski lud czorny a bjely. Te noſweſche ſu Kuba 150 Mil dolba a 50 ſchjero-ka, a ma 500 tawſend Wobydlerjow, Jamaika, Domingo [aby Hajti cejj Hispaniola], Portoriko ic. Tam ſchelta Wyrza, Zokor a Koffee ic. roſzie, a lejzi wot nas krokemu Wechoru [Südwest] knajmenschemu 12ſtow Mil, sadz jeneho na 1000 Mil ſchjerokeho Morja.) — Lejj po newje kak budja te Malijnos gje we Ostindiskej (aby we tej Indiskej k Kanju) wupanycz, pschitož tam je teſz Rebellion pschećjwo Britanskim wudyci, kij moze wulke Podawki sahobu czanycz. (Ostindiska [aby Hindostan] je ton Kruch Kroja wot Aſiſkej kij najbolje k Polenu lejzi, predja Persiskej a China, a njeſtote

Kotre tawsentu [12,000?] Rupow. Tam Rajs, Indij a schelke druhe Płody rostu, teži ſu tam Elefanty, Łwy, Wopizy itd. Ostindija je 70-tawsent ranich Mil wulka a ma wokoło 100 Millionow [100,000,000] Wobydlerow, a Brittanija najwjaže wot teho Kraja wobhejdża. Wot nas ton Kraj krokemu Ranju [Südost] kraje menschemu 1000 Mil daloko lejzi. —) Teži ſo nemože wedziejcz tak budje ſo ta Hadrija tych Brittan'skich stymi Chinesiskimi a ſich Pschewojsanje we ſwjetnej Mudroſti s Persiskimi (we Aſijskej) rozhudejcz. — Ta Waha tych Podawków na ſwjeczli ſo na jene roſbne Waschnje kabje; ton Vjeħ budje ton Jashiczk wes; my zemj poniznje melcjezi, ajenko hischčen skrotkim to pschejndi, schtoż we Europejskej prjort dje.

We Tiroli ſu Franzoſoſo ſaſo ſa ſenym nowym Speczenjom pschinschli, kij bje napschecjivo nim pschihottowanu. Teho najhorſcheho Rebella, Hofera, ſu tolla krydli a ſe 400 Mužemi Washu, ſefankaneho do teho Mjesta Mantua we Walskej wedli, djejj hiżom jich wjazy tejkich ūedzi. Wele tych Rebellow je hiżom we Tiroli ſacjylanych a swojbieszanych, bes kotryniż ſo teži njekeſi Duchomni namekaja. — Dünje tak teži bje we Hollendzi (wot kotrehož Kraja je njekeſi Kruch s Franzoſkej ſjenocjeneho) na njekeſtych Blakach Sbježk wudyril. Tolla ſu ion franzoſzy a hollendſzy Wojazy ſaſo trochu potwočilli. — Težorunja teži ton Nlemjer we Bosniſkej

riffes bes Turkami a Grichiskimi hischczen psche-
ze raje, a hohrje cji Turkoj stymii grichiskimi
Ksielizjanami sahabjeja, bole ho ton Wohen te-
ho Speczjenja rosschjerja. — We Walskej wulke
Czajoty Kubeznikow wokolo czajaja, a tak tu
Gschernosz teho mserneha Podana do Strachon-
ij a Rehly slaja. — Wosche teho Rebelliona we
Schponskej, we kotrym Kraju su Franzesojo
kylaje dzjewacj poczheli, su ho tejj we schponskim
Ameryka srobsnym Kerwuroslivanjom pschewja-
scie Mejdnoth sbjezale, wot kotrychz hischczen
tejj ton Wohntob dale snacy nej. — Dyzj ho do-
pominay so tejj we Ostindiskej Speczjenje knejt:
da je skoro na zyli Semj Rebellion, a dzejz hisch-
czen jadyn nej, tam ja tolla tejj swetschego schit-
ko na to sfozene, jeno so je tolla hischczen Bojoss
psched Pschl. racjom; a dzejz Rebellion, aby byr-
garska Wojna nej: da je s Fjierschtami Nepschec-
zelstwo, tak so ho skoro na zyli Semj Ludjo kajz
torhaze Ljawę a Welki jedyn teho druhego torhaja
a konjuja. — We raskich Czajach hmy my živi,
hacj so cajke Podawki runje gor tak jara blisko
wokolo nas nestanu.

Tak wone njeck wohniada na tym wulkim Rumi
mi teho Swjeta (aby na Semj, pschetoz Swjet
a Semja i e dwoje. Swjet je to schtoz hej nashe
Wyslje wosche a spody ho mybla: zyli Stwo-
rzenie. Semja pak jens ton Bleczk, kiz ton Pla-
net. Semj. [Proscht teho zyliho Bycza] we ihm
nesskorznym Rumi teho Stworenja nuzwosnie.)

Suchy ho da nadjećz, so telez Mječža tych Wjedzow jeno wazne Podacja pschihottusa, korež budžemny wyr hebi znano borsy bobudžjelicz mož.

* * Schto je traſchaje we naschich Dnijach aby ſchto nesda ho nam nitscho prawe bydž? So ho we Beſniſkej jene turkowske Wojsko ſromadžuje, kiž je mobledžbowacj, ſchto jedza Franjoſo we Illiriſkej cjinicj, a ſaſo napſhencjivo nim 60 tawſend Franjoſow ſteja, kiž kedžbuja ſchto jedza Turkojo cjinicj; ſe ho Russko na Mjesach teho Herzogſtwa Warschawu jara, hylaje ſromadžuju; ſo Polatojo a tež ſwetscheho ſchizy Wojazju we Rhajnlwjaſku po Wojskim Waschnju ſtejo wostanu; ſo ho we Hollendzi pschezo wjaze Franjoſow pschisporja, tež gor hacj do Magdeburka dyrbi wele Wojakow ſtačju pschindž; te Kwartanje jara wele Kurierow ſ Parisa do Turkowskej, do Schlesinskej ic. a ſaſo stych a druhich Krajow do Parisa a tehorunja. —

Schelake krotke Nowiny.

Te ſchelake Hudanja, ſo budze hebi Napoleon jenu ſakhoňsku Prinzeſſinu Mandjelskej bracz, ſu ſchitke bes Grunta. Wone ho njecko gor, na jenu njemſkeho Kejjora Prinzeſſinu hudy. — Njemski Kejjor, we kotrehoz Kraju ho hewak tež pschezo hishczen njeckota Schkrjeckla bes Popelom želi, že, kajž ho praji, napſhencjivo Serbiskim cjanycj a ſo na tajke Waschnje ſ Turkami ſjenocjicj. Won hishczen moje bes ſwojimi Wohydleremi jene Wojsko, 400 tawſend Mužow hyla

ne, hohrzesyktowacj Tego Mandzelska na 30.
 Jan. s Osena, hisczeni trochu lora, do Wina
 pschindze. — Czi Wojszy tych saksonzckich Herzog-
 gow a drugich menshich Fjerschtow tego Rhajne
 swjaska, su we Januar. psches Franzowsku do
 Schponskej schli. So budje pruskij Kral zo samo-
 send Mužow, Franzosy k Pomozy, do Schponiskej
 dacj, so nebudje stacj. — Czi pjecjo saksonzcy Her-
 zogojo wot Gotha, Weimar, Coburg, Hil-
 burghausen a Meiningen rjeka, so budja do Pa-
 risa rejzowacj. — Wini na wale Ministerow stych
 wetskich Dworow tego Rhajnswjaska woczakuja.
 — Wosche Salzburga, Berchtolskadiiskej, Inn-
 bjerckej, Krucha Bajreuthskiej ic. rjekasche so
 budje k Bajerskej tezj Illiriska pschipanycj. —
 Westfalska pak budje niz hamo psches Hannover-
 sku, ale wone tezj so praji so budje psches Has-
 nawsku, Erfurtsku a Oldenburgsku pschisporta.
 — Psches ton Mjer bes Franzosu a Schwedu, je
 Pomierska sažo Schwedzi pschipanyka ic. — Po-
 leni Dzen Jutrow ma nasch Kral Myſtje s Drez-
 djan do Warszawy rejzowacj, a so tam wot swo-
 jich nowych, semu pschipanjenych, Podannow dacj
 heldowoej — Bes russowskim a turkowskim Wojs-
 kom je pječia jena wulka, g Duz trajaza, Bit-
 wa bytu (11. 12. a 13. Dzen Janr.), we fortejz
 su Russojo dobyli a tu Twerdzisnu Silistra (na
 14.) nazwali. Wsiete hisczeni nitscho snate nesj.
 — We Schponskej hiezom su Franzosojo do Prjec-
 ka schli. Pschichodnje budje mystejko Kraja znano
 wulke

wulke Wajnoszje powiedacj mječj. — Hungerska m.
bu we Januarju wot kistro hylneho Senjer-
ženja domaphytana. My zemny ſebi je we psichod-
nym Kruschi wopomnicj, dokelj nam djenja Rum
pobradhny. — Tak wele wajnych Mewinow je
kſyſchenju we naschich Dnjach! — —

Pokasar tych Textow, kiž budža swo-
bokej Porucznoszju na Mjesto Szen-
jo w we Zyrkwjach prſtckneſene, we
Mjeſazu Haperleje 1810.

Na Nedželu Łatcze: Sznf. Jan. 17.
Stw. 1. •• 13. Scfk. — Na Nedželu Ju-
dika: Sznf. Jan. 17. St. 14. •• 23. Schr. —
Na Nedželu Palmatum: Sznf. Jan. 17. St.
24. •• 26. Schr. — Na seljeny Schwortz:
Luk. 22. St. 7. •• 22. Schr. — Na czichy
Pjatck: Luk. 23. St. 46. Schr. — Na ſw.
Jutrowniczku: Luk. 24. Stw. 1. •• 10.
Schr. — Na drugi Sswedzen Jutrow:
Sznf. Jan. 20. St. 22. •• 31. Schr. — Na
czeczi Djen Jutrow: 1. List Korinth. 15.
St. 3. •• 11. Schr. — Na Nedželu Qua-
simodogenitis: Sznf. Jan. 21. St. 15. ••
23 Schr. — (Dalszejstajnje psichobnje.)

(* Miz 13. ale. 23. Djen Mijerza budje prſeo-
ni pokutny Pjatck. We predolschim Krus-
chi bje ho ſjenej Zysforu Smolk stat. Schtug
je ſa tym ladak: da je widzil, ſo je i zcy
Wutora a ſo je ſredza tej dwiej Nedželow Re-
menſcere a Okuli pohtjenazſchowanym.)

Josefa, franzowska Kejjorka.

La njetk wot Napoleona dijeljena Kejjorka Josefa, je ho runje na Tana (24 Jun) 1768 na tej Kupl Martinike, we Westindijkej narodzila. Jejny Man, Tascher Pažer, bje jedyn wot tych najbohatich Wobydlerjow na tej Insult. Wona bje jenlczle Dijecjo a tehodla jara wožebnje hohrjeczenjena. Naposleć bu do Franzowskej posłana, kajž bje sej wona h̄ijom dawno žadala, so by w̄sje doczenjena byla. Wona bje jara mudra a tež rjana. Tow ju jedyn franzowski Generol, s Menom Boharno a sposna, a w̄jejeſte te Shooje, jesnu Wutrobu a Kuku dostacj. We tym Mandželskwi wona dwie Dijeszi porodzi: 1) Eugenu 1781, (kij je njetk Bizekral we Walskej,) a 2) Hortensiū 1783, (kij je njetk hollendska Kraslowna.) Te jesne Mandželswo bje jara sbožobne, ale ton franzowski Rebellion wudyril a jejnemu Mandželskemu ba (1793?) pod ces Gullotinu kowa wotcžata. Wohm̄ Džen Mjerza 1796 bu wona s Bonapartu swjerowana, kij bje tedym poruejerski Generol we Walskej. Druhi Džen Dezembr. 1804 bu wona prijenja franzowska Kejjorka a 15. Dez. 1809 wot Napoleona Neklodnoszje dla, vijelenia. Potajkim je wona dwie Mužow subila, a Janeho psches natursku Smercz. (Psychichodnje Napoleonowe ḡivense.)

[Dokelž sašo ūim falny: da budje te Wotmole wenje na te Praschenje we druhim Kruschi psychichodnje.]

Sserbow

R u r i e r

P o w e d a r.

M i e s a c z n e p i s m o ,
k h o h r j e s b j e h a n j u S s e r b o w s t w a

Druhim čjecji schtworth Kruč.
Jutrowny Mješaq. (Aprilis.)

1 8 1 0 .

Napoleonowa Žentwa, a Miknenja sudn
a predn šo.

Zyla Europeiska je sprostym Dživanjom nape-
nena tej Žentwoj dla kijje Napoleon snjemiskeho
Kejjora Prinzeſſinu Marju Luisu wuwesj wob-
sankyl. 16. Febr. bu ton wulki nenadzjazy Po-
dawek we Wini ſjawnje wohndaty, a hisćjen ton-
hamy Djen psches 200 ijsnych Postkol (Schta-
fettow) ſ Wina nawschje Woki stej wajnej Nowi-
nu wotkwatachu. —

Wot tych naſsažniſchich Čaſow, (wele stow
Ejet hem) šo bes franzoſkim a romskim kejjorskim
Krajom Gromota piſche. Wobaj Krajej bjeschtaj
bes Pshestacija na to smyſlonej, fakt by jedyn te-

ho druhého se hubil. Boni bjechu, s jenym Šlech-
 wom, motřekněni Nepšeczeljo, to ta zoljetna,
 a velje druhich predawskich Wojnow, pokaza.
 Po 7ljetnej Wojni ho ptem sta, so ho ton posle-
 ni franzovski Král, Ludwig 16y, s jenej Prin-
 gessinu francskeho Kejjora Dwora, (Josefowej II.
 Esotru,) swjasa. Njeck so s dasche so je bes ty-
 naj Kejjomaj na vj. czne Mjer sczlineny. Ale
 runjewohn to bjesche Nawabnenje k tym najrobsni-
 schim 20 ljet trajažym Swadami, kiz bjechu tak
 sašakiv, so htschzen jenje predy tak sylnje euro-
 pejska Semja rjowa nebje, a runje naposletku
 sapocza njemissi Kejjor htschzen jemu snepodom-
 nje sylnem Mapinanjom tu Hadriju, ale podar-
 mo. A ljeedom su te Newedra tych Bitwom psche-
 stale reskocaj; ljeedom staj. tej wohoko Českie do-
 siednej kejjorskej Wojszy wobej dwje s Kvalbu a
 Česku pschitrycej tych Honow teho Spuszenja
 ročjenej: da widzimy my teho, kiz si tu Palmu
 teho Dvycia tak s Česzenjom wubjedzi, tu Myr-
 chu tej ubesjje tej Dzowzy swojego Nepšeczela
 sicijez. — Na tejsamej njeck wotpocjuje ta hor-
 da Nadzija Fransovskej a jich wulkeho Kejjora.
 Wot nej vyrbia cij Knejerjo woindz, kiz budja
 rjedy te slote Plody wot tak nepodomnych Spre-
 noszjom zneč. Wona ho žanenenu slabemu Tiersch-
 ci nepodívoli, na kotrehož Boku molo so ji tež
 tak seindz kajz jejnej Čečzi (tej pošlenej franzo-
 skej Kralemnej, kiz lud skonzowa). Ton možny
 Wiz, kiz ton franzovski Rebellion napredy stuji,
 budje

Budje su schuzowac̄, a jeſny Man (a jeho Psichodni) nebudje ſo wjazy kneroujſtym Wojnam
 dac̄ pschinuc̄ic̄, won moze ſo wele bole nadjec̄, psches teho wulkeho Gdyna to Subene ſaſo doſtač̄.
 Psches tu žentrou ſu te Malejnoszja we Europolj jene zylje hinaſſeche Napoladanje doſtale,
 kiž my derje Sbozepſchispoedaze menowac̄ moze my. Tej dwej Kejjorow Mozy, twardzie ſjenoc
 cijnej, mozeća jenu koſjdu Mozy, kiž zyla ſo
 njedje pschec̄liwo nimaſ poſbjerac̄, rucije k Sem̄
 publicz̄, a na taſte Waschnje ſu te Wjeze we Eu-
 ropi hač̄ na Maſtwerdſjo sgruntowane. (Ale dy
 budje tej Wojny ſ Brittan'skim Konz? — Na
 to zemj pschlthodnje ſpomnic̄.)

Temu wulkuemu Grojaskiej holduja Milliony! We nim widza te ludy Europelske ton Sawdawel
 dołheho Mjera; po njeck pschietrath Wojnach zo-
 nowanja do Psichodnoszje. Njeck halley, mob-
 twardzia mudri ludzo, ma ton franzowski Nebellion
 Konzic. — Ta Woſebnoscz pschi tym Wjerowan-
 ju budje ſchitko pschetrechic̄, ſchtož je dy tehorunja
 widzene bylo. Ta nowa Kejjorka budje taſki Dwor
 (to rjeka tejko Ludzi ic. k Pschi) doſtač̄, kajz hisch-
 ejen ſenje žana Fjerschejina injela nej. Hizom je
 ji psches 100 Knenjow (ſwetscho late Groſiny)
 k ſlužbi poſtajeny, wosche tych muſkich ſtus
 zomnikow. Ton Nawozenja Napoleon ſwojej kej-
 zorskej Neweszi taſku newesziſku Pschu czinic̄
 dała, kiž budje psches 45 milje sto tawſend
 (4,500,000) Thalerjom winosta. Won ſam na

Sm Tešalu tajki Demand nošy, kij budje 3
Milliony (3,000,000) Thalerjow wošoko schago-
wany! —

Napoleonowa Nervesta je wot tej druhej Mand-
želskej njemiskeho Režjora, (jejaj Man je njet
częci Ras ženjeny,) jenej siziliskej Prinzessiny,
kij 13. Apr. 1807 wumrje, tan 12. Dezembr.
1791 rodžena, a potajkim we Ignatym Ljeczi.
Wona hisičzen ma czjoch młodisch Bratrow a 4
Ssotry, wot kotrych je tu najmodsja 6 ljet sta-
ra. (Dokelž nam ta ženewa tak welje Ruma
prejcž wsa: da haklež zemny pschichodnje Napoleon-
nowe živenje wopisacž)

Semjerženje.

We pošlenjes Poloszy wulkeho Roschka je we
Hungerskej kntro hylne Semjerženje bylo, kij
tejj hacž do Wina doßaze. We delnej Hungerskej
bjechu mot 14. hacž do 20. Ianr. kojde 6 aby 7
Schtundow Storki, a s Blakami bjechu jich te
prjenje s Dnjem 177 narachnowali, bes kotreñ
bjechu njekotre jara hylne. Njekotreh Mjestach žana
Rejza bes Schkody wostala nej, wele su zhljeđo Ro-
mady paneli. Tejj wele Zyrkwjam a Kloschtyram
je ho tak sejshlo. Tam a hym bje ho Semja rospu-
šaka a stych Rwyekanzow bje Wohen ſapat. Pola te-
ho Blaka Moor, dzejz bjesche te Rženje najbzylinsche
bje we jenej Hohri tajke Schumenje hylscheč, so
mjeiesche te Sdacze, jako by zyla Wohen blecž.
We Oseni Swone ſame wotgo ſwonicž počjachu,
a tejj we Wini bje tak hylne, so ho we Swach
ſchje

schje Bliba,' Stoly a 'druhe Wjeze kablachu.'
Sblakami su psches ton Podawł nowe żorla na
stalyc. Tolla s'Boha wele wot kudji. Wobe
schkodjenja hlysciecz bylo neje.

Nowiny, skrockim spominjene.

We Schponskej su Franzosojo wele Kroja
smalo Krwierosleczom nuzwali. Woni hijom po-
la teho Mjesta Kadiż (na najdalishim Konzu we
Schponskej, niz jara daloko wot Gibraltara) we
malym Roschku stejachu. Te najwetsche Mjesta, a
Kruchi Krajow, kiz we starym Czazu Ljetsta Nas-
pscheczirnosz wohndjerzachu, su njeck Franzosow
swoczinenemi Rotami hohrjewali. Woni widja-
so je podarmo ich Speczenje, a kojjdemu dobre-
mu Czlowikej budze wjessje lube, dżz hlysci so
tejz budze tamnym rjanym Kraju se žadkale Krejs-
rosliwanje skoro Konz mječ, a na Mjesto teho
ho Mjer a Jednota wrocic. — Schto bes Rusu
a Turku prjotk dže, ho nitscho s'Wjessoszju prajic
nemože, wone može bydż so budze k'Mjerej bes nimak
pschindż. — We Serbiskej je nowy Rebellion
napscheczino ich moschemu Poruczerej, temu czo-
nemu Jurjej, wudyril. — Franzowski Kejjor je
swojeho Bratra, hollendskeho Krala, s'Chrona
wotkadił, a Hollend ska budze znano do Kru-
chow rosdzjelena, dekelz su Hollendarjo pječza
s'Brittan'skimi djerzeli. Woni pak su ho tehobla
jara horschili, so neje temu tak, a Napoleona
wotsje na to dopomnili so dyrbjal won swoju naj-
wetschu Cjesz na to stajic, so by swoje Esluben-

ja

ja djeržat, schtož je jim žlubit jako jich Kraſ 1806
 k Kraleſtwu ſ bježe, ſo ze menujze jich a jich Pschi-
 chodnich Žamſtejazn, wot nikoho newonohazn,
 ſud ſdjeržecj, a jim ſchitke jich Frejote a Prawiſta
 wosteſtej; ic. Hac̄ budže Napoleon wo tu Čeſz
 rodžicj, ſo budže ſo boſy pokasacj. — Lebo Gjersch-
 ty Primaſha Kraj je con Titel Wulſherzog-
 ſkwo we Frankfurta doſtat. Po Wocemrečzu teſ
 ho Gjerschty Primaſha budže Walski Vizekraſ
 Wulſherzog wot Frankfurta. — Ta wot Napo-
 leona džjelena Kejjorka Josefa, že pječja pschi-
 chodnje Nomi bydlicj, kotrež Mjesto a yče Bame-
 ſhown Kraſ je tež njeck ſfranzowſkim Krajom
 ſjenocjeny. — Wone ſo praji, ſo budže njemſki
 Kejjor toſzto ſwojich Krajow ſažo krydnecj kiž
 bje wotbyt; tež te 12 Million (12,000,000) ^W
 Tholerjow kiž mjejeſche hſchcjen na Franzowſku
 placicj, dyrbja jemu ſpushcjené bydž. Šjenem
 Gſlowom: ſchitko ho ſda bydž, ſo budže bes ſran-
 zowſkim a njemſkim Kejjorow pschiſodnje hac̄
 najwetsche Pscheczelſto kneziej. — Con woskѣ
 Porucjer we Tiroli, Handri Hofer, colla nedo-
 ſta ſiwenje ſpushcjené, kajž ſo ſwoprjekta ſbasche.
 Won bu na 20. Febr. we Mantua ſazhyleny. —
 Gedyn Duchomyn, ieho najljeſſchi Pscheczel, jeho
 ſa 300 Slovich pscheradzi. — We Berlini zyhu ſa-
 wjetje wedžicj, ſo budža te z pruſke Twerdilſinj
 (Stettin, Rixtin a Glogawa) we Meji wot zuſez
 ſo ſida rumowane, hac̄ bu jich Wobhadjenje
 we W. Jerzyi runje hſchcjen 10tampend Franjoſoro
 ſylnę

gylne szinsene. — Saksonske Woisko budze na
 te Waschnje koyz franzowske pschemijene. Wone
 budze do ejjoch Dijelow (aby Divisionow) rozdijes-
 liene. Czi ejjo najwosci Jenerolojo by: Gut-
 schmit, Leclq (aby Lebel) a Beschau. Mot tych 12
 Regimentow Pjeszkow budze jich jeno 8 szinsje-
 nych, a schisko budze tak wumiedzene, so budze me-
 nje Woskich treba dykti njeck, hacz budze runje
 Woisko Sylnsche, pschetoj wone budze we mjer-
 nym Czagu 40, a we wojsklim 50 carosent Mu-
 żow gylne, a po tajkim dobre Hospodarstwo we-
 dzene. Tejj dyrbi Saksonska njeckre malo Fiersch-
 czinstwa, bes kocremiz ho tejj Erfurt menuje,
 pschikrydnecz. A s Krajem Pschemijenom tak
 borsy wylke Waznoszje prijek pojndza, kiz budzem
 hebi najskere su Mieżaz prajecz moz. Na tajke
 Waschnje budza te Malejnoszja we Europi na-
 twerde sgruntowane. Ale dy da budze s Brittan's-
 kimi Mier? dy da budze ho te Wikowanje psches
 Wodu se starym a nowym Swjetom sało sapocjecz,
 a psches to sało potak wese Wuslaczach nowe zi-
 wenje bes wese Millionow ludzi ljeć? Budze
 FranzosaBrittan'skich se s Slym swungowacj dyż
 budze runje Schponsku a Portugallsku tejj do-
 bycz; a jim na tajke Waschnje zyli Europeisku
 kich Wikowanju sanknycz? Aby moza Brittan-
 niszny bes Europeis lej skerje byzli Europa bes
 Brittan'skiej swoj bydz, a ho tak jedyn tego dru-
 hego smisnycz? — Tolej a tehorunja zemny hebi we
 pschichodnem Kruschi romadzie wopomnicz.

Pokasar

Wokasartych Textow, kij budža swoj
Sokej Porucznoszju na Mjesto Szene-
jow we Zyrkwiach prjotknežene, we
Mješazu Meje 1810.

Na Nedjelu Misericordias Domini:
Sznt. Matth. 28. St. 16. - 20. Scht. — Na
Nedjelu Jubilate: Sznt. Luk. 13. St. 18.
- 21. Scht. — Na Nedjelu Cantate: Sznt.
Luk. 14. St. 26. - 35. Scht. — Na Nedje-
lu Rogate: Sznt. Luk. 19. St. 12. - 27.
Scht. — Na Boże Szpjecze: Sznt. Jan.
20. Stw. 11. - 18. Scht. — (Daljestajenje
pschichodnje.)

Wuzitna dobra Rada.

Dyż njekomu njeschto do Woka panje: da šo
ko neda lohjo wohnwacj, hacj dyż šo jena prawje
sznadna Szerschę (wot. Sswinjecja) wosme a tak
romadżje sibnje so šredja njeđe taj — filejskuloszny
Kosciłek czini. Czym šo we Woku pod Mikacze-
mi tam a hem czaha, hacj šo ta Neschwarnosz
teho Szerschę pschimnje, schtož šo pschezo boro-
šy stanje, a gor neboli.

Wot molwenje na te Praschenje we druz
him Kruschi:

Regjerowacj, wuczicj, šo mōdlicj
porodžecj.

Nowe Praschenje.

Die siej dwie Žonskej jene Dziecjo ijdki?
Wotmolwenje pschichodnje,

Sserbow

R u l i c r

P o w e d a r.

M i e s a c z n e p i s m o ,
k h o r j e s b j e h a n j u S s e r b o w s t w a

Druhim čjetcji pjatih Kruch.

Rozowy Mjesaz. (Majus.)

1 8 1 0.

Luisine a Napoleonowe Wjerowansja we
Wini a Parisu, a jejna Rejza s Wina
do Parisa II.

We jenym Časzu teho keta, menušje Postgl,
dyž je herwak we ztlem Kscheszianstvi sakasane
šo ženicž aby do Mandzelsiwa stupacj, runjewohn
fredž teho Časa je šo Napoleon woženik. —
Rodženy je won tež Kscheszian, kajka Wjera pak
we jeho Wutrobi je: to hiszczien won ſznamo ſwo
jemu najljejschemu Pscheczelej ſherit nej. So je
we Kscheszianstvi (wožebje we bamischiskim)
hiszczien pschezo wele Pschibojstwa: to won derje
wje; ale schroz by won rad wuwesž zyl, to tak
kysje nejndje: ſhitko ma ſwoj Čas. Won

po naturfum Waschnju nitscho wjaze hac; druh^o
 Cjlowik nej; tolla pak je won jedyn sara mudry
 Ssyn Semje a njek wojsko posbjeneny a mo-
 ny Fjerschta; a nach strowy Rosom nam tolla
 hinal prajic^z nemosje, hac so schitko, schto^z je
 ho psches Napoleona stalo, a hischzen stac^z budje,
 to je teho Krala schickich Swjetow Wcyla.
 Zwar maja Fjerschtojo tu na Semil cejj njescheo
 wjazy Pravoho hac; druh^o Ludzo; psched tym
 wjecznym Byczom pak woni runje to schto^z ton
 najhubenisci Proshcer placza, a jeliso woni (po
 noschim Sdruzju) we swojim Powolanju njejj
 Swjertni byll: da nech ma to jim byd^z. — Sud
 Lubn Cjlowcze w opamn! — Doss wot te-
 ho. — Te krotke Predynspomnenje zyll mi moji Es-
 swarzjo wobacz, mi ho sda so neje zylje podarmo.
 A njek leemu schto^z nam te Napismo pokaze.

Czi Molje je ta Prinzessina Marlja Luisa wse-
 rowana. Prjeni Nas sia ho to we Wini ton 11.
 Dzen Wijerza, Wcior sedmey Schundzi, psches
 Gastupense, pschetoz na Mjesto Napoleona bu-
 wona fErzherzog Korli (jejnemu Nanowemu
 Bratru) khewej Ruz^z pschiwjerowana. Te dru-
 he Wjerowanje, bjezz bje Napoleon podla, bu
 ten 1. Dzen Haperleje, we tym Mjeszi Cloud
 (aby Klu) nedaloko wot Parisa, po bjergarskim
 Waschnju wobejndjene; a na drugim Dnu Ha-
 perleje buschtaj Napoleon a Marja Luisa we Pa-
 risu Zyrkweje, psched Dojim Woblecjom sjawnje,
 psches Ewjasl teho Mandjelista romadzje swja-

sanej. — Ton woty Enjeny Ronz nascheho Pišma
nam neſchida te Šweczeńſe teho Kwaza ejſiſſe
wopisacj, kij we Wini a Parisu prjort vijesche.
Wone je doſz vyz ſpomniwy, ſo hiſhčen zadna
ſjerschejliſki Kwaz ſtaſkim blydſchczatym Schu-
menjom a Koſchtowanjom neje wobeſndzeny byl
kajz ton. Ta Neweſzinska Draſta tej mlodeſ
Rejzorki bje zyla ſ Demantam wobhađana, a
woſche tychſamych droſtch Kamenjow buchu jeno te
brabantſke Klep're na 125 tawſend Tholerjow ſcha-
zowane; jenu Pychu wokolo Schiſe bje ji Napo-
leon dal cjinicj, kij bje 15 molje ſto tawſend Tho-
ler winoſta a jedyn Ejezik (Richel aby Muchaw-
ku) na Draſtu wot lutym woſhowny Kamenjow,
kij psches 12 molje ſto tawſend Tholer placzesche.
Byte Mjesto Paris, ſchiſe Thurmy ic. bjechu Bes-
ejor woſhrujecene a wulke Wohenjowekumſchty
do koſta puſhcjane. To jeno je njeſhco wot tych
Woſhebnuſſjow teho Kwaza. — Ta

Rejza

Napoleonowej Newely ſ Wina do Parisa taklej
psched bo vijesche: (Na koſidym Bloku djeſſi Paſt
piſhepſchahowasche bje 600 Konjow piſhihotowas-
nych.) Na 13. Dnju Mjerza, Rano 9cijich Se-
gerjach, ta woſoka Mandjelska Napoleonowa
ſwoj narodny Dom, te Mjesto Wien, ſwele Sbo-
žuwintſhowanjom wopisacj. Na 16. bu wona
na Mjesach teho Kraja jejneho Nana pola Brau-
nawh, w: jenej ſtemu natvorenjej Rejzi, Fran-
joſam podata. Do Mürahen, vjeſſi bajeſki

Kral

Kral býdli, wona ton 17. Wecjor gmeich pschindje, ton 18. tam pscheby a na 19. psches Augsburg haez do Ulma rejz wasche. Na 20. bje Schuttgarterzji, djejj je württembergski Kral s Wobýdlenjom. Na 21. wona haez do Karlsruhi dohaze, djejj badenski Württemberzog býdli. Ton 22. Djen Mjerza wona te prjenje franzowske Mjesto, Strasburg, nastupi, djejj haez k 24 temu westa. Na 27. wona se swojim Nawozenjom romadzje pschindje, nedaloko Comptiegne, kij bjesche ji psches 10. Mil daloko wot Parisa napsches cjiwo pschindje; na 30. bjeschtaj wonaj we Klu, a ten drugi Djen Haperleje wonaj sjanje swoje wošebne Mučzenenje do Parisa djerjeschtaj. — Jako bjeschtaj wonaj potom ton Djen swjerowasnej, wopuszczischtaj wonaj sašo hishcjen ton Djen Wecjor gczich Paris, a rejzowaschtaj sašo do teho Mjesta Klu, a na 5. Onsu Haperleje wot tu do Comptiegne, djejj zyschtaj Kwilu býdli, a wot tam ho wsaho do Parisa w Meji wrocjic, a tyn Hosznam a Wesselam pschibýdlec, kij budja zylu Mieu we Parisu tracj. — (Te Wopisanje Napoleonoveho živensa dyrbí hishcjen junu wostorezene býdli.)

Smjeschane nowe Powieszja.

Zajtonki (aby Čašnicy) jedža naschu saksonsku Prinzessinu tolla tejj rade woženicj. Maj predy dyrbesche ſebi teho polskeho Gherichtu Powiatowskeho bracj, potom gor Napoleona, rjetkak rjeka, so budje ſErzherzog Janom, 5lym.

Bratrom

Bratrom njemiskeho Kejzora, woženeta, a ton
budje polstí Kral. Kejzo budje tetta jenu vjera
no.

Bes Turku a Franzosu su na dalmaziskich
Mjesach žadkane Puli prijekpanjlo. Boni bje-
chu ho jeneho Blaka dla romadžje swadijili. Tur-
kojo napredy pschjerachu. To jich mersasche.
Boni na to nenadžuszy posylneni Franzosom nade-
vadžechu, zao Jatych scjincihu, a schitkim lo-
wy swotrubachu aby jich živych na Schipih schlag-
chu. No to ho Franzosojo stonadžichu, t u Izverdžisa-
nu Siszeg se Schurmom nuzwaschu, a schitkich
Turkom we težamej bes Schonowanja sarubachu.
— Bes Ružu a Turku ho jich Wojna jara saspar-
nje wedze. Ružojo su ho njeck se Serbiskim sjeno-
cijili, kočrychj Rebellion jara wele na Šebi nemjejs-
sche, a turkowksi Kejjor zysche Šam k swoje-
mu Wojsku Maljeto czanci, schtož bijom
je ho wot russ. Kejjora tež njeckore Molje rycza-
lo. — Cji grichishy Kschesijenje we Bosniškej a
Turkojo ho hishcjen tež pschezo sinferowali nejo-
su. — Potom rjeka, so je franzoski a njemiski
Kejjor Turžy prasiež dat, so dyrbti ho snimaj sje-
nocicj, jeliso niz: da budjetaj jemu wonaj tež
Wojnu pschipowedzicj. Dyrbjalo ho tolej scho
dopelnicj: da hishcjen by to ketsa jena jara ſta
Wojna nastala, a Turka by krotki Kong czanci;
ale potom mot Franzosa s Ružu rc. psches Kon-
stantinopol ton Pucj do Ostindiskej spytacj, a
tek Britanskich ſkludzicj. Predy tež ho skoro
žadyn

Ladyn sromadny Mjer nadjez ned. Pscheo
 toj Besieanszy pschezo s Wojny Wujick cjanu,
 dokelz nichu na Morzu insdjez a stym druhimi
 Djielemi Semje swoje Wikowanje nhacj nemoze
 hacj want. Tehodla moja woni bes Europy
 skerje zivi bydz byzli my bes nich, a se Stym
 budja schcjeschka strungowani; a tehodla ho ton
 sromadny Mjer hlschezen rucjje mysliez ned,
 hacj ho runje pschezo drudy wot neho sarycjuje:
 co su scha hnadne Seperadla. Napozileku pak
 budje colla schicko kdobremu Konzej pschlndi. —

Hollandszy budja jich Krala colla saho dostacj.
 Won na 7. Dnju Oprl. s Parisa rejzowashe a
 na 11. do Amsterdama nuztrechi, djess je jedo
 Wydlenje. Ale Kruch wot jich Kraja, s330
 lawsend Wobydlersemi, je s Franzom lej sjenocze-
 ny; a tak dolho hacj s Britanskimi Mjer ne-
 budje, dyrki Hollandska jene Wojsko, 18 lawsend
 Muijow hylne, sezivici, kiz budje na Britan-
 skich Wikowanje ledzbewacj; a f 1. Jul. dyrbja
 tego Kraja Wobydlerjo 15 wulich Schiffow a
 100 lodjom s Kanonami a schtoj etemu gluscha,
 napspeczivo Nepscheczelej hottowe mjez.

We Schpouskej hlschezen maja Franzosojo psche-
 zo twerde Stacze. Te Mjesto Cadiz (Radir)
 nebudja lochzy aby gor nedostacj, a s Boka nich
 hlschezen su schudjom lucji Nebellojo, skotremli
 maja jara wele ejinicj. Wone ho sda, so su
 febi zp kntsje tak lobato nuz facjanyli, (pschetoj
 woni hijem su ho po Gibraltara pokasali,) a so
 maja

maja ho njeck škola a sesady skoro bolje woda-
recj hacz Prjectu.

Bajrojthska, Regensburg, Salzburgska a
Gubertell su k Bajerskej pschipanelo; Hanover-
ska je Westfellskej s jendezena; Wusleherzogstwo
Frankfurt je s Hanawskoj a s Guldaskoj pschisporje-
ne; a Kroazisku dyrbi, pjecja zyku, njemski
Kejjor sažo dossacj. Druhe Pschemjenenja s Kraje-
mi hisschen nejsu do czisteho, aby su zp hnadne,
hacz so by ho wot nich we nascim Pišmi
spominicj tre bate.

Wedro.

Muz Samo we Franzoskej, tejj we njemskim
Kraju je jedyn taški Muz hohhestanyl, kij budje
kejde ījeto jene Knih i wat Wedra mohndalacj, a
je ījesta sprjenimi sapocjak. To je Dokter. Ha-
berle we Wajmari. — Po tymhamom budje
Wedro ījesta, romadisse wjate, bolje Mokre hacz
huche, wjaze bryschna a tużne dylli horze, a husto
hulinjo wjetrojte. Niewedra budža rehodla ījesta
husto s Krupami pschenodjane. — Maljeto budje
wjaze mokrych a bryschnych, dylli huchich a czopo-
tych Onjow mječj. Tolla budža bes kymisame-
ni tejj jara rjane Ony, jako: Heperleji we po-
benej Poleszy (to je zyli treshito;) Neji we Spo-
cjacku a Esredja; ale Junius budje mječz naj-
menje rjanych Onjow, jenicjje prede a po hwojej
Polejze budža njeckore rjane Ony, ġewak budje
ton zyly Mjeszaz nelubosny. Tak jđoloko Haberle,

(Wer)

(Wot tych drugich Ćzajow teho ljeta budu s jen
wicz dyz budze Ćzaj) — kamark we Parisu pak
mjeni, so budze Maljeto najsicerje symne a huche,
a so budze velje i janych Dnijow mjezi, woszefje
we Mejl. — My zemy ledzib wacj foty budze
Ijepje trechicj, hacj ton Franzosa aby Njemc. Ja
mam stemu Njemcej wjaze Dowjerenja. — (Tor-
lej wot Wedra hizom dyrbesche we predawschim
Kruschi bydżi ale Ćziszczer nebje Ruma mjez,
buż bje prejcj wostalo.)

Lepty we Mjekazu Juniusu 1810.

Na Nedzelu Exaudi: Ipscht. Skl.
1. St. 12. - 14. Sch. — Na sw. Sswjat-
oczniczkę: Ipscht. Skl. 2. St. 14. - 41.
Sch. — Na drugi Sswmedzen Sswjat-
kow: Ipscht. Skl. 2. St. 42. - 47. Sch. —
Na czecji Dzen Sswjatikow: Ipscht.
Skl. 4. St. 1. - 20. Sch. — Na sw. Tro-
jizu: List kheph. 4. St. 1. - 16. Sch. —
(Na drugi po Eutynu Pjatk, [22. Dzen Jun.]
Dopolnja: Psalm 103. 8. - 12. Sch. Po-
polnju: Psalm 33. 20. - 22. Sch.) — Na
1. Nedzelu po sw. Trojizy: Ipscht. Skl.
5. St. 34. - 42. Sch. — Na sw. Jana te-
ho Ćhajenika: Ipscht. Skl. 19. St. 1. - 7
Sch. (Dalszstajenje pschichodnje.)

Wotmolwenje na te Praschenje we
schtwortym Kruschi:

We Samariji, tej Drohociji, 2. Knj, Kra-
low. 6 St. 29. Sch.

Sserbow

R u r i c r

P o w e d a r.

M j e s a c ġ n e p i s m o ,
t h o h r j e s b j e h a n j u S s e r b o w s t w a .

Druhim čjetcji ſhesty Kruch.
Ssimajny Mješaz. (Junius.)

1 8 1 0 .

Wobkedzbenanje teſ' Wojny we Schponskej.

Bes nami Sserbami budža ſnanostolla teſ' njeſe
korſi kij ſej ſa tym myſla, kak da tak ſo Napoleo-
n we Schponskej tak dolho Wojnu wedze, do-
kaz je won tolla drudze ſchudzom tak kytſje hotto-
wy. Won ſe žanym Werchom netreba ijeto Woj-
nu weszt: da je jeho ſbit, a tam ſo njetko hijom
na czecje ijetu ploguje; a hacj maja runje Fran-
zesojo vižom kytro wele R aja nužwſateho: da ſo
tolla ſda, ſo hiſhczen pschezo horſy žadyn Konz teſ
ſchponskej W ojny nebudze. — Na czim da drhe to
tolla leſzi, ſo cji Franzosojo, kij drudze ſchitke Wojs-
ka powaleja, tam tak malo wuczinja? — Zolej

scho na drobne rosklasy, nam braslich ta Wokol-
 nosz naszeho Pišma nepřida. Hauptwojezy ſu
 telej: Dži je we ſenym Kraju jeneho Werha
 Wojsko ſbite, da je tež potom Wojny Konz.
 We Schponskej je to hinač. Tam najprede koj-
 dy Wobydler teho Kraja mjeni ſo jeho hegen Wierz
 placzi, a duž je kojdy woſebje (a to hiſchezen ja-
 ra ſurrowy) Nepſcheczel; pſchetoz ton zyky kud je
 wot Britanskich a jich Michow (kij widž ſo
 pod tym Kralom ſ Napoleonoweho ztoma tak wo-
 ſebnje ſa nich nebudže) naſhcikany, ſo budže, hacž
 ho Franzosam pſhemoz da, jeho Wjera ſacziſne-
 na, jich Kraj roſdželjeny a woni kajz Schklovo-
 jo pſchesgebani. Ton neuſczeny kud to ſyklej
 Wutrobu wjeri. — Schtuz njetk wje, kak twer-
 dije kojdy, woſebje czi Schponszy, na ſwojej
 Wjeri wižaja; schtuz tu nepodomnu Hordosz
 tych Schpenijerjew ſnaze: a njetk dyrbeli woni
 na tak wele Waſhnjom kuzeni bydž a tak koko-
 delje ſynkuycz? — Zadyn Džiw tehodla ſo ho koj-
 dy woſebje tak ſurowje wobara, dokelž je ſemu
 mo te Maſkwečiſche cžinicz. Won tehodla ſ We-
 ſeloszu ſwoje giwenje horjewopruje, kajz nam
 to ee Twerdžiſny Saragossa a Girona ic. pokaza.

Cjeschzy ſu woni tež tehodla k pſchewinenju,
 dolež ſu ſwetscheho pſhezo jeno we malych Czro-
 dach romadžje, a ton Kraj lute woſoke Hohre a
 Doly, a jara wele Rjekow wobpſchimnje, tak
 ſo jich Franzosojo namekacj nemoža, a ſu runje
 njekorti roſſeňacji (pſhetoz jich pobiež a ſchickich
 zylje

zylje hoherjesbienyež, so lochzy aby gor nehođil,); da ho woni tolla pschezo sadu franzowskeho Wojska sažo do Czrjodow stromadza, a tak nenaduzijzy Frans zosam suoweho wele Schody nacjinja. — Von tehdla swojemu Wojsku zylje hinač mobcžahowacž da, kiz to njeckoty druhí neby.

Schponska a Portugallska je ton pošleni Konz europeiskej Semje k Weczoru. Potom je mukle Morje bes Europa a Amerika. Sewschjed Bokow je tonlej Kraj stym Morjom mobdaty, jenacjzy Manju s Franzowskej romadzje wiž, tolala je tež psches jara možoke Hohry, kiz Pireneje rječaja, mordzjeliſene, a polajkim jenu jara muklu Polkupu (Halbinsel) prjektajá. Njeckoty Polnyknes by swojemu Wojsku s Franzowskej wohn wjeszje runje prjekti, wot jeneho Boka Morja k druhemu, pschezo dalje do Prjeka hacj na tamu Konz k Morjei čzanyčž dat, ale to by gor jara čzeszhy schlo, dokelž bychu ſej Schponszy, Britanszy a Portugallszy pschezo lochzy Ruzy skicjicž moli. — Napoleon hinač sapocžnje. Von ho swojemu Wojskej s Franzowskej wohn runje predja psches Schponsku (taž ſo Klin psches nječiř ſacjjeri) hacj na tannu Konz Morja pschecjischczej da, a tak ton Kraj do dwej Džielom rodiſeli. Njeck ho jeho Wojsko ſe Ssrjedka k Pra-wizy a Ljewizy pomalu pschezo dalje hiba, a to ſchtož jemu wottejndže, budž ſ Franzowskej wohn ſažo pošylnjene. Schponszy c. pak ſebi na taſ-

ke Waschnje nemoža ločzjy Pomozn na ton aby
druhi Volk Kraja pschindž, dokelž po Wodži, wo-
kolo teho zyłego Kraja iñhdž, tej żałosnej Da-
łokoszje dla, tellej jara wele Časa hohti je dže, a
psches franzowske Wojsko, kiz psches zyły Kraj
(100 Mil po Dolhosz) runje gredža steji, bes wulfe-
ho Stracha nemoža To je krotke Enamjo, kaf po
ta Wonja we Schponskej medje.

Njeklej je pschezo tojdy rjekato, so žane Po-
wessja se Schponskej pschinschlo nejšu. Dyz ho
tak pishe, tedyh himor jara derje s Franzosami
nestejci. A te najnowische Shonenja, so budje
schponski Kral skoro do Parisa pschindž, to wob-
ewerdža. Tejj rjeka, so je krežny wulka Bitwa
byla, kiz sa Franzosow neje sbojomniye wupanyła.
To budje borsy dalje klytschenju.

Franzowskeho Rejzora živenje.

Teho Muža živenje je zy bohate na wulkich Waj-
noszach, hacj so bytomu je my schicke we naschim
Pišmi pschejndž moli, jeno te najważnische nech
bu tu hohrjesestajane.

Bonapart ho narodzi ten 15. Dzen Augusta
1769 we tym Mjeszi Ajaccio, na tej Kupi Kor-
sika we pschipolnischim Morju. Teho Man bje
franzowski poruczacy Jenerol na tej Kupi, s Me-
nom Marbeuf, ta Macz pak bje sienym druhim,
s Menom Bonapart, (schto konzamy bje, to mi
neje wjedomne) swjerowana, a mijesche hizom je-
neho Ssyna, kiz je njett schponski Kral. Teho
Macz, kiz je hishcjen we Parisu, 60 ljet stara,

živa, bje jena mudra a rjana Kneni. Ton Je-
nerol ſo do nej ſalubrowa, a Bonapart bu ton
Płod teho Enajomſtwa. Po tymſamem je wona
hiſchcjen ſe ſwoſim prawym Mandjelskim czjoch
Gsynow a z Dzowki porodžila; ſchto cji njek
bu budzem ſapomnierz.

Ton njek woſiozny roſbjenjem franzowſki Rej-
žor bje hiſom we ſwojich mlodych ljetach nawoſhje
Woſchnje mudriſchi dyžli jeho Towarſchojo, a
wukniſche ſchitko jara lochzy a ſwulkej Sproznoſzju,
najradſje pak Wojerſtw. Lute wulke, Dzirva-
polne Štucki ſo jemu lubjachu. Tak gysche won
jedynmel do zyloho Sswjeta hicž, ſchtož pak je-
mu jeho Macz ſProſchenjom wotradzi. We Lje-
cji 1782 zyſe won ſBlanchſhardom ſobu do
Loſta jyhdž, ſchtož pak jemu ſGlawtom pſchidac
nebu. To a tehorunje jeho Meno we Parisu do
Enajomſtwa pſchinjehe. We Lječji 1785 bu won
kajtnant we Regimentcji Grenoble czechlej Čyba-
by (Artillerie.) Pſchi Wudyrrenju teje Wojny 1792
bje won pola teho Wojska kiž we Savoien ſteje-
ſche. 1793 bu won Hauptmann we tymſamym
Regimencji a bje we Nizza Walskej. Tam bu
ſhonjene, ſo bu cji Wobrdlerjo we Touloni (to
je wažna Twerdzisna we Franzoskej pſchi polon-
ſchim Morju,) Brittanskim jich Miesto nuzwſac
dali. To pſchi tym walskim Wojsku ſcho do ha-
pateho Njewa pſchindze. Zyle Ćrjody wot te-
hoſzameho ſſrej Wohl u Toulonej kwatachu, bes
kotrymiz tejj bje Bonapart. Pſchi Schturmi won

tu cieschku Zylbu poruczesche, a psches swojsu Wuschiknosz a Nestrachosz won najwjaaze ktemu pomba, so bu Coulon sašo dobyty. — Tazka jeho Wutrobitosz ic jeho Meno pschezo wosche poſbjehowasche. Won bu we Ljeczi 1794 Major; pschi Spocžatku teho ljeta 1795 bu won Brigade General, we kotrymž Ljeczi won tež tych franzowſkich Rebellow hylne stuži, a tehodla bu won hischczen we tym samym Ljeczi Divisions-General a Woschl. Poruczer na tym Wosku snuzlach we Franzowſkej.

(Daljestajenje pschichodnje.)

Schelake nowe Powesjja.

Nash Kral, kiz se swojej lubej Mandzelskej, tej Kralownu, a jeje Knežnu Džowku ton go. Džen Haprl. s Dreždjan do Polskej rejjowasche, že na 7. Meje do Krakawu a na 17. do Warszawu nuzzrechit. Jego Prejcžbycje budze, kajž rječko, dwaj Mježazž tracž. — Jego kralowſki Bratr, Prinz Anton, na 10. Meje se swojej Mandzelskej ic. s Dreždjan do Prahi rejjowasche, dzejz staj njemski Rejjor a Rejjorka tež ſredž Meje pschinschkoj. (Prinz Antonowa Mandzelska je njemſkeho Rejjora Ssotra. — Napoleon tež njetk se swojej mlodej Rejjorku po Krajach wokolo rejuje. Won bjesche we Spocžatku Meje tych Mjeſtach, kiz su wot Hollendſkej k Franzowſkej pschispanylo. — Te Hosziny a Weſela kiz dyrbjachu we Meji psched po hicž, budza halſej, kajž njetk rieka,

rjeka, we Augustušu, týž je Napoleonowy Ma-
rodnydzen, Szrecczene.

We Turkowſkej ſo ſchitko merwi sWojakami
kij psches Konstantinopel kDonavi hohrje na Niu-
ſow cjanu. Tejj gor ſieſt daloſej Egipckowſkej a
wot perſiſtich Míjesow woni ſhem pſhindu, a ſchit-
ko pokazuje, ſo budje Ujetſa bes nimi a Rúſſam
jena wulzy krewawna Wojsna naſtač; pſhetoz
tejj Rúſſojo ſo runje tak ſylnje na nich hottuja;
a tejj ſkoro sWjescoszju ſo pokazuje, ſo tejj Fran-
zofoso, a ہnano tejj njemſzy Rejjorszy sRúſſami,
ſe Serbiſkimi ſjenoczeni na Turkev pocžanu. Wo-
ne budje ſlje wohnladacj, pſhetoz tejj Turka
budje ſo wjessje ſzyłej Mozu wobaracj, dokelj je
hewak ſnim zylje wohn, a bes jeho Wojskom ſu
luczi brittanszy Węſchi, kij ton zylk Rhod tur-
kowſkeho Wojska wedu ſc —

Brittanszy (aby Englendarjo) ſu ſo tejj rjek
ſaſho hizom ſwele Schiffami we ran'schim Mor-
ju (Oſtſee) widzicj dali, ale te Brjohi teho Mor-
ja ſu na wobimaj Bokowiaj tak ſylnje sWojakas-
mi wobſadzene, ſo budje ſchcjeswka dje na twer-
dy Kraj pſhindz mož. — We Parisu ſo jedyn
brittanski Poſzla nameka, kij ma tu Malejznosz
wobstaracj, tak bychu ſebi Brittanszy a Franzo-
ſeojo ſwojich Iatych wumjenili. To kym Rya-
czam Skladnosz data, ſo tejj budje wot Mjera
wucžinjane: ale to hishczen je zylje newjeste, a
te žadanja a Nadžije po Mjeri ſu jeniczze te naj-
wetsche

wetsche pschi tym, a te brajlich we tajklich Wuc̄knenjach žanu Čeju nimaja.

We Neapelskej so tež hylne Wojska sromadžuja. Hacž budža kremu Prjotkawacju na Siziliju aby pschecžiro Turkam trebani, to hishczen so nemože s Wjestoszju prajicž. Neapelski Kral, kiž budze te Wojsko porucjeći, je ton 27. April. s Parisa do swojeho Domu pschinšchol.

Wat Tirola je skoro položja kremu Kraleswu Walska (Italien) pschirānko, pschetož zyly Tirol njedje 600 tawsend. Webbýdler sow wępschinje, a 280 aby 300 tawsentow je t'Walskej pschinšchlo.

We njenasleho Kežora Krcjach je ewerdije sačsane Koffej pschedawacž, a po tajkim tež je sačsane conžame picž.

Tetxty we Mješazu Juliušu 1810.

Na 1. Nedžl. po ſw. Trojizy: Ipscht. Efk. 7. Stw. 54. - 60. Scht. — Na 2. Nedžl. po ſw. Marije Domapytanja: List Kołoss. 3. Stw. 16. a 17. Scht. — Na 3. Nedžl. po ſw. Trojizy: Ipscht. Efk. 8. Stw. 26. - 40. Scht. — Na 4. Nedžl. po ſw. Trojizy: Ipscht. Efk. 9. St. 1. - 22. Scht. — Na 5. Nedžl. po ſw. Trojizy: Ipscht. Efk. 9. St. 23. - 31. Scht. — Na 6. Nedžl. po ſw. Trojizy: Ipscht. Efk. 12. St. 1. - 21. Scht. (Daljestaſenje pschichodnje)

Sserbow

R u l i e r

a
P o w e d a r.

M j e s a c z n e p i s m o ,
k h o h r j e s t j e h a n j u S s e r b o w s t w a .

Druhim řjetči ſedmy Kruch.
Ssynnowy Mjehaz. (Julius.)
1810.

Sromadne Wopominenje tych Podaw-
kow na Sem.

Rosbnje czischi je mročji ho ta Wokos-
nosz. — Poduschen Płomjo Woh'nia
ho hiszczem wercji wosche europejskej
Semje. — Do Nozy synka Swijetlosz
Dnja! — — —

Schponska a turkowska Wojna njeklej našbo-
lje našchu Redzibiliwoſz ne ho czanu ; my ſimy po-
ni Nadzieja , kajli Kongrena aby ta druga dostać
budze , a to tež Prawym , dokelž to scho do na-
ſchego hegen Bjeda ſobu pschim ; — Schtož
Schponsku nastupa , da moja tam Franjoſejo ja-
ra twerde Stacie. Moni tež tam wele ſubjuja,

psychetoz s Franzowskej wahn do Schponskej bes
Pschestacza nowi Wojszy a Bronje cjanu; ale
Franzosojo tolla psycheto pomalu, a pomalu wjazy
Kraja a Izverdysnow nuzberu a dobywaja. So
woni Schponskim a Brittanskim tez̄ wele Ludzi
(runje kajz tamni tym) skonzuja, wobschłodza a
jatich wosmnu, kajz tez̄ druhich wojerskich a
k zīwnoszi tręebnych Wjezow seheru, so ho ga-
me pokaze. Franzowske Baſtonki su husto stas-
kimi Powesijami napelnjene, so Schponszy psychi
kojzdym Romadzjesczczenu wjazy subja dyzli
Franzosojo. To tez̄ ho cehoda wseri, psychetoz
sprjenjemu su Franzosojo tolla bole wuwuczeni
wojowac̄ dyzli Schponszy, a kdruhemu je jich
kojzdyminol wečza Czroda romadzje dyzli Schponskich.

We połnem Kruschi kascheho Pišma by
widzili tak Franzosojo, kajz Ssmuha, runje kre-
dza psyches zyku Schponsku steja. Matajkej wul-
kej Dolhoszi ho cehoda husto stanje, so na tym
aby tamnym Woku male Nadrije prjotspanu, kij
pak żenie nitscho janemu Dzjelesj neroshudja, ale
nj cklej ho jenej wulkej roshudzazej Witwi pola
Ziudad Rodrigo, psychi portugallskich Mjezach,
napshecziwo lada, psychetoz tam Brittanszy se
Schponskim a Portugallskimi sjenoczeni, na Go-
tawsend Minzow sylni, napshecziwo Franzosam,
kij bjezku tez̄ tak sylni, cjenichu. Wobej Wojs-
zy bjeſchtaj jeno hiszczien niktore Shtundu resne,
możete Hohro jeſ hiszczien rosne dzjelachu. My
żen y kiežbowac̄ tak budze ta Witwa wupanycz.
Pola

Pala Radiz su Franzosojo te Kobilischcjo Mo-
tagorda nuzwali, diejj moja njet s Bombami
do Mjesta dozvanej. Na 22. Dnju Hprl. te Vje-
sto a Twerdzisu Astorga we Leon nuzvachu. Te-
horunja je tejj we Kataloniskej ta vazna Twerdzis-
na a Mjesto Verida, jako bjechu njekotre Dny
czyleli a dwaj Dny Schturm bjevali na 13. Meje
nuzwate. Tejj ton tverdy Rod Hostalrich, a
njekotre male Rupy pschi Kataloniskej, su Fran-
zosojo wobhadzili ic. — Na 14. Dnju Meje Schpons-
ki Kral do swojego Hauptmesta, Madrid,
pschindze. —

Schtož turkowsku Wojsku nastupa, da hisch-
cjen pschezo zy malo Rosswjetlenja wot nej knežl,
hacj so by šo prajic mole, fakt aby schto, budze.
So ho Turka jara bylnje k Wojsku bronji, to je
wjeste; hacj pak to Rusy aby Franzosy bolje pla-
cji, to nej czissi snate. Snano wobimaj, ale
da tejj wjestije panje. Za Nejednota, kiz bje na
illiriskich Djesach, bes Turkami a Franzosam
wudyrila, je hegen svednaya, ale schitko je hisch-
cjen do tolsteho Dyma sawalsene.

Runje caska Cijennosc wele drugich Krajow
kryje. We pschipołnskich njemskich Krajach
Franzosojo pschezo tam a hem wokolo cijahaja, ne-
wedziljai hacj budja Turkowskej, Neapolskej,
Schponskej aby hewak nqedje drudje pschecjwo
Brittan'skim, najpredy trebani. — Wo Tiroli
hischcjen pschezo 24tawsend Vajerow lejzi, dokelj
newjerja, hacj hischcjen himor sažo Rebellion wu-

dyrik neby, dy bychu Urolarjow samych wostajili. — **N**Hollendzil ho scho boji, so znano hischczen njelej-
te Pschemjenenje snimi prijaty pojndje. — **D**e
Schwedzinskej, Deniskej a Pruskej ic. (tejj s The-
sou Nkajnswojasku) je jcho k Wojowanju pschi do-
towene, doklej je we ran'shim Morzu wele kwo-
brittan'skim Schissow kij pschi tych Drjohachich
Krajow tam a hem jydsja, labajo, tak bychu
dze na Kraj pschindz moli. Na 4. Dniu Jun.
Major jich hizem 300 Mužow pole Rostoka na
Mecklenburg. **S**chwerinski Kraj pschindze, (co je
Capocjall kjesa na njemiskim Kraju,) dzzechu
pak, dokej s Rostoka wele Wojakow na nich cze-
nišche, sožo na Wedu; tehodla tejj ſu tam we-
wshickich tych Wokolnosjach Woſazy na Redž-
bliwosz ſujeni. — **S**jenym Gſtowom: schick
je sprostym Pojadanjom napelnjene,
tak bud ja ho te hischczen jara cimole
Mrocjale wosche europejskej Semje
rosdjjelicj. —

Franzowskeho Rejzora živenje.

(Doljestajenje.)

Pschi tym Wojsku (snuzkach we Franzowskej)
Bonapart dolho newesta; pschetoz we Spocjatku
teho vjeta 1796 bu won knajwoschemu Wodzerej
teho Wojska we Walskej postajeny. Wokmy
Djen Mierza ho won stej rjanej a bohatej Wu-
dowu teho Lourubanego Jenerola Boharnoa mo-
ženi. (Tejne živenje je we we czecjim Reuschi
wopisane.) Boty po tym won steho newezins-
keho

teho koža na te priworne Pola kswojemu Wojsku do Walskej wotkwater. Tom rajejsche won teho kessjora skeho Jenerolu Boliu szostawend (20,000) Mužem na scheinwo hebi tejo. Teho Wojsko jeno bje gorawend. (60,000) Mužow kylne; ale tola lawnych Kessjorskich pola Montenotte (11. Hypt.) sibi a wuhna sich si njecktry Czak szylej Walskej. Na to ton Jenerol Wurmser ee kessjorske Wojsko kPoruczenju dosta. Ton saho Franzosow pola Mantua (28. Jul.) pobi a schiuk psched nim cijea kasche. Ale Bonapart bu psches tu Schkodz pszezo mudrisschi; won snoveho na Kessjorskich los džjesche a cijenzy Wurmserjowe Wojsko pola Caglione (5. August.) do Komady.

Jako njek Bonapart Wurmserja pschi wele Skladnoscjach skoro zylje sbil bje, cjenische jene nowe kessjorske Wojsko pscheinwo Franzosam; težj Bamž 45 tawsend Mužow Kessjorskim kPomožy da. — To scho Bonapart mewschelkich Bitwach pschemu, a cijischcjsche so psches Tirol, Kärnthen a Krain na Wien los; stwungowa Bamsha (Bamsch bu gor jath, a tak pwojich Kraju a swojej Wojskossje srebjeny,) a wele drugich walskich Fjerschtow, schickich kich Schkodz, Mjerej, a hamo sromiskim Kessjorom wobsankny won Mjer na 17. Onju Hapcl. 1797 we Campo Formio, a doby skoro zyljy Benedig. —

Njek Bonapart saho do Parisa pschindje a bu kWetpochlanemu ktej Sromadžisni we Rastadecjz wuswoljeny, ketrz težj na Mjeri sijemslim Fjerscha.

Fjerschtami d'jelasche, kij bjechu tejj schizy s Fran-
zowskej Wojsnu saßmatani. Tich Wucjenienja
pak jadyn dobry Konz newsachu, dokelz romski
Rejjor ton Mjer wot Campo Formio djerječz ne-
mozesche, ale so frussofiskim Rejjoram sjenocji,
a saho Wojsnu s Franzosami (we Mjerzu 1799)
sapocja jako Bonapart Doma (we Europi) nebje,
a skoro għtu Wallku saħo, a druhe Kraje, Fran-
zosam s'Wojtu wordobu. —

Bonapart ho menużzy'ha 19. Ongu Meje 1798
(te ljetu tejj bu Schwajarska wot Franzosow
pscherwinienja,) srotawsend Wojakami, Wucjeni-
mi, Rumšħtaremi a Schelkimi Djejalacjerjemi
s'Toulona na Morju poda. Nictu (wot tħixx
europej skid Fjersktow) newedżijsche dje je. Won
wot 9. haxi 13. Jun, tu kipu Malta Briton-
skim wotbi. (Malta, kij ma nqedje 10 Mil we
Wokolnozzi, we pschipolnskim Morju, fredja
Siziliskej a Afrika lejji; wona je teħo Wiktorija
dla, bes Ostindiskej a Europa, jara ważna.)
Jako bje won tu nsekkotre tawsendi Wojakow wo-
staxi, iż-ħażiżi won runn Pucj do Egyptow Lej,
djejjż hijom na 19. Jun, (1798) te Mjesta Alexan-
dria a Rosette smako Progu nuzrofa.

(Daljestajenje pschichodnje.)

S m i e s h a n e P o w e s z j a .

Ljetsa je Lipska Massa (aby Hermank schicklich
Hermankow we nasnej Wokolnozzi, kij je 3 molje
sa ljetu, a koxxa 3 Lydienje traje) tak dobra
byla, so ho tejerunja jadyn Ċżlowiċċi dopominież-

nemoje, a psches to budje pak njek wele tarwend
Ludzi saho Saksiju mječ, došelj psches to jara
wele Penes bes Ludzi pschindje. Hizom so tež
wokolo nas schje Fabriki swetschin živensjom hi-
baja. — Na 27. Dnju Juniusa našh Kral
s Polskej saho do Dreždjan pschindje.

We Nožn kžtemu Dnju Meje ho pola Schmie-
deberka we Schlesinskej jena dejschezowa Mc-
czel na tych wojskach Hohrath (Riesengebirge) res-
torje, a tašku Lijenzu nocjui, so ho tym Mjesta-
ku 12 Ludzi tepi; 12 Rejjow vuchu žilje prejc-
wlate, 52 s Grunta wohn skozenych a žana newo-
ta n-wobschkođena. Tež te Wžy wokolo Schmie-
deberka je te Mes boze menje aby bolje petrechilo.
We Michelzdorfs g Parschenow we tej Wodzi zí-
werje subichu, a te žolmy Raschze s Ejjelami
s Rowow wustorkachu. Schje Mlony ſteja;
schon Skot bu Buram ſobu wsath; schje Pila a
Wukl s Pjeskom pschikryte ic. Ta Schkoda neje
kwobrachnowa ju.

Wedro Ljetsa Lječji.

Te Wedro kž nam D. Haberle wopische, kžt-
ro pjeknje trechi, kajž ſmy to Ljetsa Maljeto; wob-
fedžbowac̄ molj; wošebje ton pošleni Mjessaz
(Junius), kž bje pschizo dejschezosty a ſpunny,
kajž ſmy to we pjatym Kruschi naſchego Pisma
wibzili. My ſemy ſebi je tehodla valje horjena-
gejchowac̄.

Zilius budje mječ swoje rjane Duy predi
a po ſwojej Potojzy. Šredja a pschi Konzu Ne-
we.

dra a Wjestr. — Augustušu budže ta najveće
sche hjeza ljetsa, a zwar najbolje wot 21. haj
27. Teži budža husto Rimanja tym Mjesecu
a najstarije ton 7. 10. 26 27. a 28. Dzen,
Sredja a pschi Konzu budže njeftore mročne a
dejštežjove Dny, a ton 8. 15. 29. a 30 naj-
starije Wjestr. — September budže boriši pschi
Spocjaku a po Polozju rjany; ale potom rucije
Gyma pschimnje; tehodla nebudže Winej hojicji
ale tosla budže mož dobre žitne, trawowe a habo-
we ljeto bydži; jeno ton posni Srid nebudže de-
je doszrawicž mož. Pschi Konzu (wokolo Viščala) a
budža Mhy, a wot 13. hajž 20. a teži te pož-
lenje z Dny wjetrojce.

Lamark we Parisu pak vježbeži: so budže li tā
kreci, teži prjenej dvoj Mjesazu (Julius a Au-
gust) dejscežjeſte, cjopte a newedrojte, ton pož-
leni psk (September) ruchi a rjany. Ja Haber
li ſterje dyžili Lamarkej mjerju.

Lekcij we Mjeſazu Avguſtu 1810.

Na 7. Nedžl. po ſw. Trojizu: Japscht.
Skt. 14. St. 1. • 18. Scht. — Na 8. Nedžl.
po ſw. Trž.: Japscht. Skt. 15. St. 1. • 22.
Scht. — Na 9. Nedžl. po ſw. Trž.: Ipscht.
Skt. 16. St. 16. • 34. Scht. — Na 10.
Nedžl. po ſw. Trž.: Ipscht. Skt. 17. St.
16. • 33. Scht.

(Dalejstajenje pschichodnje.)

Sserbow

R u r i e

P o w e d a r.

M i e s a c z n e p i s m o,
k h o r j e s t j e h a n j u S s e r b o w s t w a .

Druhim řetcz i w o g m y K r u c h.
g n e s k i M j e s a z . (A u g u s t u s .)
1 8 1 0 .

Kiwnenja do Pschichodnoszje.

So budža borsy, na tym aby tamnym Doku
wokolo nas, wilke Wjazy prjockpanycz, budze-
my hebi lochzy stychles Praschenjow wunscz mog,
Ejz nam skrotkum te zyse romadzje-wihaze Malejza-
nojsza tych Werchow we Europi prjockstaja.

1) Staj psches ton Swjask teho Mandzelswa
bes Napoleondm a Luisu tez̄ tej Krajej franzow-
skeho a njemskeho Resszora tak swjasanej, so schwoz-
jenemu blisko dze, temu druhemu tez̄? a jeli so
hischzen nej, budze so to stacj? Hacj so runje
pschezo na to huba: da hischzen nam tolla nitscho
sWjestoszju snate nej, ale na tym Podacju wele
lejji.

2) Kak steji russowski Kejjor sfranzowiskim a njemiskim Kejjorem? Je swobimaj sjenocjeny? Jeli so niz: kak steji won skesjnym woſebje? Je ho ſjenemu pschiblizit a wot druhego weddalit? Ali jeho swobimaj pschiblizit aby wot wobej wobczany? Zylje ſmjerom wot ſchickeho.

3) Budje Ruka, nech sTurku Mjer ſejzni aby Wejmu dalje wedze, to czinicz we ſjenoczenju njemiskeho a franzowskeho Kejjera aby colla we Myſli teho aby druhego; aby sRadu brittanskego Krala aby napohleć zylje ham ſo, na ſwoj hegen Dobytk aby Schlobu? — Tu je wele wobmyſlicz. —

4) Budze Mjer bes Fransowſkej a Brittanſkej? Jane Napoladanje ktemu. Pojudze te Wusmjenie tych Iatych bes nimaj psched ſo, kifnietk romadzie wuczineja? Tejj tu je hiszczzen Zwybel.

5) Budze ſo Brittanſkej radzicz bes Fransowſkej a Turkowskej Wojsku sahoricz? Te Wetkrycze je bliſko a na tym Wukhodzi, jara wele wiſzy.

6) Budze ſo Brittaniskim radzicz bes Ruku a Fransou Nejednotu roſhycz, aby jes colla trochu na ſo ſgromoczicz? Budje Brittanſka, jeli ſo ſo jil to neradzi, potom sErnstom Russowſku pschimyčz? Schteha ze ta wulka Czroda brittanskich Schiffow we ran'schini Morju?

7) Kak budje ſo Brittanſka pschečzlo Schweſti ſadzerjeccz? Schto ze teſlo brittanskich Schiffow psched

psched tym (kysta wažnym) schwedzinskim Mjesci-
stom Gothenburg?

8) Schtoha budje po Prawym Schwedziska
cjinic, s Franzowskej sjenoczen a wot Britans-
kich wobrożena? Kaha Schwedziska hewak tylko
s Russowskej sieji? Kaha s Deniskej?

9) Kaha budje hej Deniska pschemyſlic, we
Swiaſku s Franzowskej, nadbijehowana wot Brit-
tanskej, wot Kraja hem seher, wot Boksa Wo-
dy pak bes Schuza?

10) Kak sieji Pruska (Bramborska) se hwo-
jimi cjomii wulkimi Skuzodami? S Franzow-
skej k Weczeru, s Destrajichskei (Sniemskim Rej-
żorom) k Polonju, s Russowskej k Połnozy a k Ran-
ju? Dzeha so nyga jeho kraju Mudross?

11) Budza te Pschekorenja bes Franzowskej
a polnožničkim Amerika, kiz hishczen hacj dotal
nejšu wele na ſebi mjele, do prawej Wejny wu-
drylic? Budza tam czi britanszy ſim ſeleni tych
kiz ſu na franzowski Bok složeni dobyc? Tak
ſo ſda, tollo hishczen nej nitscho roſkudzene.

12) Schtoha ze te wulke franzowske Wojsko we
Neapelskej? Iada wone bole da Grichiskej (psche-
cjiwo Turzy), aby (najsterje tollo) do Siziliskej
(pschecjiwo Britanskim) aby hewak njedze druz-
dze? Schtoha ciedad, te Sakribetomwojsko pola
Roma, te Wojska we hoyrnej Walskej a Illiri-
skej? ſe Rynki czechskej Zhylyb wot Passawu
k Majnzej, wot Magdeburka kiej Rjezy Małajn?

13) Dy a kak budje ſo ton Nas na Schpon-
ſtu

sku a Portugallsku dokonec? Budze te twerde
Mjesto we Schponskej, Kadz, pancy? Pocza-
tu Brittanzy steho Kraja wohn?

Tolla, hizom werejji so jenemu kowa wot schit-
lich tych Praschenjow, a tolla mole wone hisch-
czen jara pschisvorene bydż, a tolla nej żane bes
Grunta, a tenhamy dyrbjał jara sahe wumrecz,
kiz by te bliske Wotmolwenje wele tychhamych ne-
doçzakat.

Wone pokaza nam pak tejż, shto a fat wele
njetk we nashich Dniah wuczlnjane budze. Hisch-
czen pretyn Cyzon budze wulki Dżel tychhamech
śwoje Wułożenie dostacż. Kożde, hamie wsate,
je rasse, so może hizom Eidalischemu Wotschma-
tanju wesz. Ale tón Łasowar nech je stym spofo-
jom, so żmy jeho Doczakanja srunali a jemu
skytrej Wjatoszju pokasali, na cžho ma won pschi-
chodnie - fedżbowacż. We tym Wukhodži, tak
aby hinal, budze won śwoj hegen Bjeh pscheple-
czeny widzicż. —

(Te Daljestajenje „Franzowskeho Rej-
żora Ziwenja“ budze we tym Kruschi, drugich
nusnich Waznoszjom dla, wostorcjene.)

Schelake ważne Nowiny.

Shto je te najmierkowanjahodnische? — So
su Russojo Turkow ibili; so je we Schtokholmi
(schwedziskim Hauptmiejzi) zadkały Sbjeżk prjek-
panyl? so je hollandski Kral swoju Kronu wot-
pozil; so je we Parisu pschi jenej fjerischczinskej
H.

Hossini wulki Wohen nastal ic. Tolej bu te bissche Prjotkicja pschi tychlej Podawkach:

Russojo na 3. Dnju Juniuha na Turkach pola teho Mjesta Basarschik ktryu Bitwu dobrychu. 8,000 Turkow bu sabitych aby wobschobjenych; 2,000 bu jatych, bes ketrymiz tejj bje tou turkowski Poruczer; a 20 Khorojow a 25 Kanonow bu jim wottewscate. Na 11. Jun. tejj ho ta wazna Twerdzisna Silistria na Russow poda, ale so moze je bes Russu a Turku psches to borsh kMjerez pschindz, kajz ho ryczi, to hishczen pschi tym steji. Turkowske Wojsko ho njetz psches te balkaniske Hohry, kiz hishczen 40 Mil wot Konstantinopela lejza, kAdrianopelej sWopeczigu czenische.

We tym schwedzinskim Hauptmjeszzi, Stockholm, je jedyn Podawek teho najzadlansischeho Waschnia prjotkpanyl. — So bu na 13. Mjera ja 1809 schwedziski Kral wochadjeny a jeho Manng Bratr Kralej wuswoljenn, je nam snajomne. Dokelz pak bje won ktryo starz a janych Herbow nimia; bu jemu jedyn Prinz sholstejus kej Rejze (sDeniskeho Krala Pschechelswa) na Mjesto Esyna ton 24. Dzen Januar. Ljetsa siojenny. Lophamy pak 28. Meje na jenej Rejzi pschi Bobladowanju jeneho Dijela Wojakow pola Jogbi na Konju hejdzo, 42 let starz, nahle rwmrje. Swetscho schon lud mjenesche so je jemu sTydom sawdate bylo a ta najwerscha Wina na teho Grofsu Fersen, teho najwoschedo Sastojnika we kraju lowskiej Rejzi, a jeho Esotru, tu Grosinu Pieper,

per, padze. — Jakò bu njek teho Kronprinza
Cijelo na 20. Jun. swultim Hohrjeczenjom do
Stockholma pschiwesene, predy kotreboz ton Gro-
sa Fersen we swojim se 6 Konjemi sapschenjenym
Wosu iñhdjische, pocjachu Kamenje do neho lje-
tacj, hacj buchu schje Wokna we Wosu rosbite a
mon ham wobschkodjeny. Won tehodla steho Wo-
sa wohn do jenej Kejzo (spoor Tenerolami, kiz
zjchu seho schuzowacj) po Sskhodzi horje cjetny,
ale njeschto Luda ho psches Wachu sa nime wali a
jeho Ordenu, Tefak a Mantel s Woknom delje
cjiñny, kiz bu delkach na tamend Kruchow ross-
torhane a rosteptane. — Won ton Lud styknischti
Kuzh proschesche, so dyrbi jeho schonowacj, so
ze swoju Newinu wopokasacj, ale tcho podarmo.

— Won bu na radnu Kejzu wedjeny, ale duzy
po Puczu Lud Kamenje a Kruchi Drewno do neho
metafche; sa koñy bu tam a bym cjahany; s Pjas-
zemi, s Kijemi ic. biti; scha Drasta bu sneho po
Kuskach storhana; won nahi na Toroschczo cji-
njeny s Nohami teptany o saplumany, hacj tak
swojego Ducha, Co tjet starj, hohrjeda! — —

— Jeho Ssotsi a temu Grossi Uggglas bydjische ho
knano runje tejj tak schlo, ale wonej bjeschtaj he-
gen wobej s Mjesta iżeklej. Ugglaej buchu schje
Wokna we jeho Khodzi s Kamenjemi rosbite, pre-
dy hacj ion Wacha wobhadzi. Ton Lud ho neda
s kladjicj hacj bu s Kanonami do neho zhylane, tak
so jich tojzto wosta kajz tejj rot Wojakow. Won
bu zwar njek trochu smjerowanj, ale wone ho s da

so jeno je to jedyn maly Predybseczer wetschehd
Sbjezka byl, pschesiž hijom je na wele Blakach
Mjestu Wohen salozany, so zedza, so dyrbja Lu-
 dzo romadzje bjezecz, a to moze srudnje sa Schroe-
 dzinsku wot jezicz. —

We Hollendzi je pschi Speczatku Juliusa jene
 runje tak mjerkanjahodne kajz nenadzate Psche-
 mjenijsje priockpaneko. Hollendski Kral Ludwic,
Napolonowy Bratr, na 1. Jul. Regjeronku wot-
 pokoju, sym Wustajenjom so dyrbis jeho 6 Ljet sta-
 ry **E**syp Kral bydz, a tak dolho hacj polne ljeta
 nesmjeje, dyrbesche Kralowna regjerowacj, kijje
 Napoleonowa pschirudna Dzowka. To pak Napo-
 leon nepschido, ale sjenczi zulu Hollendsku s Franz-
 zowskej! — Sredz Jul. vlschczen Amsterdam, **H**auptmjestzi we Hollendzi, dzejz na 2. Jul. 10.
 aby 12 tawsend Franzosow nuztrechi, nemedzicha
 dzejich Kral westal. Tonhamy pak bje hijom
 na 3. Jul. psches Lipsk nejesnathy pod sym Menom,
 Generol Duplois, schot, a na 12. Zeplicy Czechach,
 6 Mil wot Drejdzan, pod tym Menom, Grof
 Leu, nuztrechik (Won ma jene Kublo we Fran-
 zowskej kiz Leu rjeka.) Kralowna, jeho Man-
 dzelska, je pschesko kytro khora a je Kupelach we
 Plombiers Franzowskej, kajz njeck won we Zep-
 licz. Won je byl 4 ljeta hollendski Kral, a do-
 kelz sfranzoskim Kejzerom nemozesche prawje
 psches jene pschindz, tehodla je Kronu wotpologit.
 Schto, aby dzej njeck budje: to vlschczen ho ne-
 wje, —

We Parisu na 1. Dnju Jul. pschi jenej Hesali-
ni, kiz njemiskeho Kejjora Pošol franzovskemu
Kejjores a jeho rukodej Mandjelski tČjeszi data-
še, Wohen wudvri, a dokelž ho tam na 1200
Parshonow nameka, kiz schizy kvesje cíelnycj ne-
možachu: da je ho jich tojto tak wopalito, so je
hízom na 17 Knenjow wumrelo. Dokelž nam Ru-
ma počrakuje: da zemj te Prjockpanjenje pschichod-
nje skladnišcho wopisacj.

Zen 19. Djen Jul. pruska Kralowna wumrje,
jako swojeho Mann we Meklenburg - Strelis wop-
ytaſche. Wona bje 34 ljet stará, skoro 17 ljet
zenena a sawostají Švýczech Šsynow a z Dzowki.

Texty we Mjeſazu September 1810.

Na 11. Nedžl. po ſw. Tríjz: Ipsiče.
Stk. 18. St. 1. • 11. Sch. — Na 12.
Nedžl. po ſw. Tríjz: Ipsiče. Skl. 19.
St. 23. • 40. Sch. — Na 13. Nedžl.
po ſw. Tríjz: Ipsiče. Skl. 20. St. 17. •
• 38. Sch. — Na 14. Nedžl. po ſw.
Tríjz: Ipsiče. Skl. 21. St. 8. • 14.
Sch. — Na ſw. Michala: Iſt khebr. 12.
St. 22. • 29. Sch. — Na 15. Nedžl.
po ſw. Tríjz: Ipsiče. Skl. 21. St. 17. •
• 34. Sch. (Dalhestajenje pschichodnje.)

Schto tyžto rolej je:
Boh je ženje newidzi, Krat jeno brudy, ale
Bur kojjdy Djen?
Woloženje pschichodnje.

Sserbow

R u r i e r

P o w e d a r.

M j e s a c j n e p i s m o ,
k h o h r j e s b j e h a n j u S s e r b o w s t w a .

Druhim Ljetcz i dżewiaty Kruch.
Michalski Mjesaz. (September.)
1810.

Nasch Czasp.

Hizom su skoro z Bfertelje wot teho Ljeta 1810
wojbjezale, a pschirunane stym Ljetom 1809 dñe-
bimy je dobre Ljeto, Ljeto Mjera a Wszela menowacze.
Mordarske Bitwy, Speczenja, Palenia, Ga-
puszenja aby tolla knojmenschemu Wojnyloß tre-
chi we Ljetci 1809 te Strachapolne Ludy, kamo
te dolho mjerne Blaki; — skto Sbjezik je, a kak
won stuzeny bu, bje widzicz we Walskej, Hess-
owskej, Stralsundzi, wožebje we tym nesbožob-
nym Tiroli. Stych i bockuych Kruchow tak wele
sapuszenych Mjestow, stych Blakow dzejz sto-
tarosentu panechu, sbjeny ho Hojb Mjera a Cij-
choszje, a te žkropjaze Žakoszenje tych Ludow

wonjemi wot teho Pilczenja Luboszje. — Cij
Swadnizg wotczezechu, Smjernesz pschindze sa-
ho, te najnusnische Warby ho webnowichu; a dyż tež
je runje Morjo hischzen sanknjene: da ho tolla snuz-
kach we Europi nowe žiwenje ſyiba, wonie ho po-
czha beshobu pschemjen čž a wikowacž, wonie ho
wuruna ſchtož bje Wojna rubila a sweseli ho teho
ſchtož bje mosche wostajila. Lud neczervesche,
bydž Bohu Dzak! na tym ſchtož hewak Wojny
ſashobu czenechu, jafko Mor, Drohotu, Lod.
Płodne Czashy biechu te poſhlenje Ljeto, wonie ho
neskorzesche ſo by ſchto pobrachowale, ale wele bo-
le njekotsi ſo je te žiwnoszi nusne Žito zy tunje.
Tebo ho ton Khudy sweseli, a sawjesje wele jich
ſabydu teho Hubenſtwa, tej zylje ſubjenej Nadzi-
je, teho zylje k Semí ſibrnjeneho Wozneho kraja a
mrowja we Wokominkenje - trajazym Wuziwansu
wokolo. Hacz dotal je te Ljeto 1810 jene zylje
dobre Ljeto bylo fa ton Lud kij jeno po Cjela Žiwo-
noszi žada, dyž tež runje ton Kupz stona, a ton
we ljepſchich Czashach ſestarjeny ſo teho ſajndzene-
ho stareho Czasha dopomni, a hej do Rowa žada.
Schtož ton cjjelnje ſmyſljeny Czlowik treba, mo-
že ſa Malo dostač, a te Malo tež hischzen ſa-
ſluzicž; — ale ton duchowny Czlowik cjerpi, a to
je ſjawne we Podawkach tych poſhlenich Czashow
wotciszczane. — We Schwedzinskej, tym Kra-
ju teho Nemjera k Polnozy, wot Natury sprosze-
ny, ale wubudzeny psches ſwojich sprozniwych Wo-
bydlerjow, bu jich Kral (wojnsche Ljeto)na jene
por.

porjetke, bryschne Waschnje, psches swoju hegen
 Wachu jaty Kral s Kraja wupokasany, kajz nijedze
 ho snesdobnymi Schuleremi drudn sczini. — (Ton
 Kral njetk pod tym Menom, Grofa Gottorp, we
 njemskich Krajacach wokolo rejzuje, najradzjo pak
 ho we Schwazjarskej hohrje dzerzi. Na 3. Aug.
 bje psches Lipst pschindzo we Berlini nuztrechiw,
 tam bje jeno njeckre Schtundy, a wsa swoju
 Rejzu saho psches Lipst do Herrnhuta; won na
 17. Aug. Nano 4jach psches Budyschin a potom
 saho s Herrnhuta pschindzo na 23. Augst. Weczor
 z nich psches Budyschin do Drezdjan dizesche.)
Sawjernje, czi nassabakowishhi Rebellojo we sta-
 rishich Czachach stymi panjenymi Wercham i swia-
 zy dostoynoj Czeszku sakhadzachu; tedyra by ho
 zyky lud muczik, te muczate Znke sich (tych Kra-
 low) wustocji, niz njecksi — niz czi, fiz dyre-
 bzechu jeho schuzowacj; to pokaze, so je te kra-
 lowske Napoladanje spanylo, so je wele wot swo-
 jej hegen, tak wulzy nusnej Majestety subite, a
 so jeno hiszczem surrowa Moz te Znke skladza.
 Wone ho, sjenem Sstowom, sda: so je ton
 Kralowski-Tichy psched jenym woschim tak daloko
 delje pschins hot, kijz kherempeles we tych Czach-
 ach teho roms keho Semjeknestwa, saho czi ni-
 schi s Asisiek a s Afrika do Roma pschindzechu, a
 hebi tam tu Milosz wot Semjemoznych Rejzow,
 mol rez wazo, wuproshchu.

Najbolje je Khudoba fiz te Napoladanje tych
 Kralow we naszych Czachach pomenscha a tu Ciesch-
 kosz

łasz jich Kronow czechu czini. Też sba ho mu-
eżinjena Wjez bydż, so njecklej ta kralowska Woz
żanu Ćwerdosz nima. To pokaze nam woskobie
te Knesinopshemjenenje we Hollendzi, dżesž te
kralowske Wuprajenje nitsche neplacjescze, ale to,
shtož Rejjor Napoleon zysze; te Akyt Ludu psched
Wocjomaj lejza, a wone je widzicž snich, kaf te
Sadzerzenje teži żobu na tych czechow Ducha
pada. —

Skoro by ho mylicž doło, so mol stych Prjoikhi-
cjom nowy, rosbny Wicher nastac; tolla k Trošcha-
tu tym, fiz Mjer żadaju, bydż prajene, so jene
wosche Wodjenje knezi, fiz rosemi, kožde Spe-
cjenje we najpijenskim Pschihottowanju poduſycž.

Ton Wohen we Parisu.

Zako bje Napoleon se swojej młodej Mandzel-
skiej stych Rejjow we Hollendskej r.c.. pschi Spos-
ciattu Jun. sało do Parisa pschinschol, buchu ji-
maj k Eżeszi pschezo wot tych a druhich Woskotich
Hoſziny hottowane. Na 1. Jul. bje njemskeho
Rejjora Požol, Fjerschta Schwarzenberg, tež
taſku Hoſziniu pschihottowal, fiz pak ho, kajž
hizoni je nam syciomne, jaro scudnje dokonja.
Won bjesche menujze pschi frijej Rejjirejwarstu
Hubju wot Deskow a Latow natwaricž dał, fiz
bje tak wulka, so mjejachu tam 1200 Patsho-
now jara derje Rumi. Won bje snizkach schitko
se wschelkim Glohrom a tehorunja wobczanyč a
wumolowacž dał. Na Werschi wiſachu 73
Kronswieczenkew, koždy se 44 wulkimi loſkowe-
mi

mi Sswjezami, a na tych schtyrjoch Bokach bje hischcen hredza tych wulkich Schpihelow tejj welskow Sswjeczenkow, Weczor i i. Segejach pschi zylnch Rejach jena Sswjeza wek nowe Gapojhnenje sapopanje a we Wokomiknenu je zyla Hubja Wohnju. Dokho hischcen schizy wohn nejšu, da hizam te Sswjeczenki i Wercha, palaze Rjade a Deski na nich padaja, te Schpihelja so praskasjo pukaja, schliko ho k Haupdurjam czlischci, a tam ho Schpundowanje pschevanje a jara wele jich smjeschanych Zonskich a Ruskich do jenej Pinzhanje, Jara wele Knenjam ho Drasta na Czjek spali, njeckore zychu psches jenú pschepatenu Szjenu czekuyci, nematkahu pak zadyn Wohnkhod, ale spalichu aby sadušnychu ho na jene hubene Waschnje; te Knežne kiz bjechu hischcen se živrenjom mot teho pschinschle, khowachu ho we Kuczikach tes Sarody, dokelz bjechu skoro zylje nahje, pschetož we tnu wulkim Rostorku bje jich lochka Drasticza ſcha spalena a snich storhana, hac̄ bu jim druha Drasta wobstarana. — Tym Nesbožu pschindžazych Parſchonow je na 80. Teho Požly Fjerscht y Schwarzenberg Schwagerna, ho tejj hobi spali. Wona g Dzjeczi sawostaji a khodzesche sdiewjatym we schtworthy Mješčaku cjeſchka. Napoleon bje se hwejej Mandjess kej (kiz pječha je tejj Ssamadruha) smolom pschi Prjetku pomatu wohn schol. Won bje na te Shozhe runje blisko pschi Durjach był, so bjesche zyl jiss hic̄. Tam je sa wele Millenow, jeno na

wosiebnych Ramenjach ton Weczor, Schkody na-
cijanjene. Russowskeho Rejjora Pošot, Hjersche-
ca Kurakin, je ſam psches' zsta molje ſtokawſend
Tholerjow Schkody ruk, a bje hischcen ſo tak
wopalil, ſo je jemu jena Ruka prejc' rjesana bydž
dyrbjala. Nano bu wele Korbikow Demantow
a Pſarlow ſPopela wosatych Woschnosji podate.
Tejj Paduſhi tam proſni newotejndzechu. —
(Hischcen junu dyrbi bydž te Daljefcjenje „Fran-
zow ſkeho Rejjora Žiwenja“ wostorcjene.)

Smjeſchane Poweſzja.

Turkojo a Russojo ſu we tych poſlenich Dnjač
Jun. a prjenich Dnjač Jul. ſchelake mensche a wet-
ſche Bitwy wokolo Schumla, 40 Mil mot Kon-
ſtantinopela, mijeli. Wone bjechu ſThelomi jara
hurcowe, wone wele russowskej a turkowskej Krwje
bjezesche, na kojjnym Boku njeſotre carſenty
padzechu; wele bu jich wobſchodzięnych a jatych
wsatych, kajž ſo to pſchi kojjnym taſkim Roma-
dzjetrechenju stanje, ale dobyle na žanem Boku
nitichho neby; tollo ho Russam poor Twerdzisnow
poda a na 4. Jul. Russojo tu Drohu bes Schum-
la a Konſtantinopel wobſadzichu: duž ſo tollo
ſdaſo ſu Russojo Rusk wjaze Wuzitka mot teho
mijeli dyzli Turkojo.

Skoro runje tak pomalu kajž Russa Turkow
predy ſo cijeci, tak pomaku ſo tejj Franzesojo
we ſChponskej do Prjeckia cijischeja. Tam ſe
brajlich vohrje Woſnu wesz dyzli wokolo nas.
Pſchetoz (kajž hizom ſmy na jenym Blaku spom-
ni-

niss) dyž ſu runje Franzoſojo Schponſtich ſbile, aby wele bole, jeno roſſehnali: da ſo woni pſchezo ſo ſo vo wele Cjadow na tý woſkolic Horach fromadža, a tak drudy pſches por tawſentow hylni ſa Kribetom Franzoſow tam a hem nadpaduja. A dyž ſu runje Mjesto aby Kruch Kraja wjaznuzwſali: da hiſhczen ſwetscho koſzdy Hospodar ſa tym ſteji kak by zaneho ſkonzovat; Samo zoñ, noſcha wulke Može pſcht hebi ſchowane, a la-
 daja dje a kak býchu moli njedje tu aby tam jene-
 ho Franzoſu wo živenje pſchinesz. — Tak wels
 Schponſka Ludzi ſpojera mozemý hebi jeno ſteho
 wuwoſac̄, dokež tam woſko ſnow'ho na 20 taw-
 ſend Franzoſow ic. wohn cjene. — Tu Twerdzis-
 nu Žiudad Rodrigo Franzoſojo na 10. Jul.
 nuzwſachu, ale niž prede, hac̄ dyž mol rez cjiſſje
 do Popela ſzhylana nebe. Tam tawſenty Cjelov
 ſnužkach a ſwonkach lejjachu. Njedje 7.000 hiſhc-
 cen bu živých jachy do Franzoſkej wedženych.
 Tak ſo brajlich žana njemſka Twerdzisna nedjer-
 ži. Žiudad Rodrigo 6 Mit wot portugallſtich
 Mjesow lejzi, a njek ſu Franzoſojo tu prſenju
 portugallſku, ſara tverdu Twerdzisnu, Almei-
 da, wobczanylt. — Hiſhczen pſchezo ta roſſudžas-
 za Bitwa na portugallſtich Mjesich prſockpan-
 ha nehe. (Kruch hegen na 28. Jul.) Won ſo jedyn
 reho druhého pſchimnyc̄ boji, a ſchponſki Kral ſo
 teji pſchezo ſ Madrilda wohn newjeri. Pola Radiz
 ſe teji pſchezo ſenak. Woſebje ſu te horze Mije-
 ſaze Ljeczi kij tam Franzoſam ſara ſchodzi, a noj-
 bolje tehodla tam ſho tak jata pomalu dje.

We Hollendzi je Napoleon pschikasat, so dyre
bia bydż hiszczjen Hetsa zotawsend, wot 18 hacz
do 45 ljet stari, nowi Wojszy (Rekruczi) wusbjec-
nieni, — To pak jim tejj do kony nesedyze. Schuż
pak bje predn hacz ta Pschikasnja (20. Jul.) woju-
dje żenjenn: ton je strej wot teho. Napoleon je-
sche ham po hwojim Narownym dnu (15. Aug na-
kotrymž bje 42 ljet stary) do Hollendiskej pschitej-
żowacż. — Hollendski bytý Kral budze Hetsa
Symi najskerje Grezdzianach bydlicż.

We Tiroli biechu tejj sašo tħiex Wokolnoszjach
dżejż bja Hofer redzeni Rekrutew dla Specjenja
nastale; njeftosi bajerszja Wojszy buxu moren,
tejj njeftosi Burjo żiwenje sabichu, hacz dyre-
bjachu Polniščho Wojszy pschindż, a tħiex Burow
fkludżicż. — Tam hiszczjen ho tejj pschezo Schrje,
Sbjezka żela. —

Texty we Mježazu Oktober 1810.

Na 16. Nedžl. po ħw. Trizz: Ipscht. Sklk. 22. Scw. wot 30. hacz we 23. Scw. do
10. Scht. — Na 17. Nedžl. po ħw. Trizz: Ipscht. Sklk. 24. St. 10. . . 23. Scht. —
Na 18. Nedžl. po ħw. Trizz: Ipscht. Sklk. 24. Scw. 24. . . 27. Scht. — Na 19.
Nedžl. po ħw. Trizz: Ipscht. Sklk. 26. St. 1. . . 29. Scht.

(Dahestajenje pschichodnje.)

Wułożenie teho Praschenja we wosmym
Kruschi:
Gwożdżego Runja.

Sserbow

R u r i e r

P o w e d a r.

M j e s a c z n e p i s m o ,
v h o h i j s t s e h a n j u S s e r b o w s t w a .

Druhim Ljetcji džehath Kruch.
Winowy Mjesaz. (October.)
1 8 1 0 .

Czlowikow ženje byla Spekownosc.

Seno žy husto ho teſ Dijetschossi s Nedžakom placji, ſa to, ſo wona te nažhorjische Požadanja teſ Sažndzenosſje ſimjeruje. Ta Wjernosc i holej Pomjerkowanja wupraji ho we teſ neſchistojnej Skoržbi tych nowych Wustajenjow dla žy cžiszie. Sažnische Požadanja ſu dopelnjene, a runjewohn te Dopelnenja ſu te Prjekſtajenja teje Skoržby. Dijekotre Gnamenju, liž Troſchta doſz we ſebi nežu, nach to bliže pokaza.

Psched ujekotryni Dježatkami Ljet, njeđe wokolo teho ljeta 1785, ſebi ſkoro ſcho zadasche, ſo by byla Vamschowa Mož pomenschena, Semjanſtwo niže hadzene, Burſkiſchtand, kajž je hođny, poſbjenjeny a Turkojo, čži ſakoreneni Neſche-

czeljo scheje Mudroszliwoszje, zylje s Europejskij wuhnaczi byli. — Te z prjensche Wintschwianja su sawjernje hijom zylje dopelnjene, a te poople-
nje je znano na tym, so budze borsy dokonjane.

Bamž je jako swjetny Bierschta, a hamo ja-
ko lowc Zyrkwe, swoje Napoladanje subil, te
Podjansiw (so njedze so telej Ssłowo sje nesro-
semi) je psches to tu Podpjeru swojego Sjeno-
czenstwa subilo, ta protestantska (to je lutherska,
reformirska ic.) Zyrkej je k Prawam dojschla, kiz
predy nemjesche, a jena sweselaza Snezhliwosz
(Toleranci) je skoro kojjdu Nejednotu horesbjene-
la, kiz Wjeru a Wjeru sadzi.

Te Semjanstwo moze swoju Hordosz jeno te-
dyni placzaju wopokaſacz, dzj je hej bjergarske
aby wojerske Saszużenja warbowale, a te Czeszje-
mesta, kiz hewak jeno jemu hamemu wozinjene
stejachu, su njek kojjdemu naszych Dijeczi ton
wotyknjeny Konz teho Satymstacza. My widzi-
my wutrobitych Mužow sniskeho Naroda swojoscimi
Hamami, hamo s Kronami, wobdarjencyh,
a te same bes Poruka noſycz.

Ton prjeni, najwažniji Schtand, ton teho
Semjetwarerja, (Bura) budze środadnje hacj
najwoschez Czeszje dostoyny iposnaty. Woſebje
je so tonhami synmi Fabrikantami we Franzow-
szej kjenemu Schodzenkej Samozistwa a Czesze-
nja s bjenyl, kiz wdn, knajmenschemu tam, zenje
nemjesche. Chudzjom je won rosjaſneniſchi na-
stat, a we nim wotpoczuja hisczen te dobre Pe-
czinki

čjinku teho luda, na mjesto so se ton Kupzeli-
schland do lobokeho Skazjenja synkuyl — braſlich
šnano bes Winy.

Tolla wostanje poweſelaze, so my we tak welje
Kraju pola Rhajna, po Donawu, we wulkim
russ. Kraju te Porebzenja teje Rolsje, we Pornjo-
ſebimjeczu teho ſachlahowaneho Wikowanja, roſz
widžimy, (to rjeka: dekeli ſo psches Morjo wi-
kowacj newože, da ſo njetk dwojzy wiazy Prozyn
na Twarenje Rolsje wazi). Vorſy budze tejj žy-
la europejska Semja psches ryte Rebje do tajkeho
Pschewjasanja stajena, ſo budze ſo psches
te ſnužkomne Wikowanje te ſwonkomne parowacj
nawuknycj. A wosprawdžje, my newjerimy; ſo
je te ſnužkomne europeiske Pschedawanje, wot zo
ljet hem wotbrało, ale wele bolje, ſo je pschibra-
lo. Wikowanje neje žive ſamo wot teho ſchtož
nam zusa Semja daka, ale wot ſchekho, ſchtož je
Czlowiekiej trjebne a ſveſelaze. To ſcho bydž nam
projene, ſo bydmy ſpokoſom byli ſtym, ſchtož
Cjoh daka, a nemorkotali.

A hiſhczen Sſlowo k Troſchtej. My mamy
Mjer we Kraju! Dopomny ſo s Džakom te-
ho ſzonowanja. Schuž te ſadlawoſſje teje Woſ-
ny ſhegen ſhonjenja ſnaje, budze ſnami ſa ſdjer-
zenje teho Mijera wjesjje wutrobuje k Nebeſam
ſduchowacj.

Wulzy ſrudne Neſbožje.

Zonlej Podawk, kij zemy ſebi my njetklej ſkrot-
kim wopomulej, je Wina ſo hiſhczen budze ton
Mol

Mil te Dalsjestaenje, franzowskeho Rejzo
ra živjenja i motstorcjene; we pschichodnym
Kruschi pak budje wjeszje dopelnjene.

Na 1. Dnju Sept. Vecjor 9tej Schtundzi
Cjeda franzowskich Pulvermosow, w t Magdebur-
ka pschindjo, psches te Mjesto Eisenach do Fran-
zowskej dziesche. (Eisenach ktemu Herzogstwu
Wajmar fluscha a ma 8214 Wobydlerjow.)
Psches te bryschne Jyh ženje ho pola jeneho Wo-
su W. ſla sapali, a z Wosai, na kotymaj bje
romadzie zo Zentnarjow Pulvera, a jedyn Wos-
ſkanostimi Kulemi a Granatami woblodowane,
ſlečza we jenej Haſy do Loſta. Stym buchu tež
te bliſche Rejze ſewſchjemi Wobydlerjemi ſroſbnym
Ropotom ſobu do Loſta tornjene a scho na Kruchi
rostorhane. We tym W-kominkenu tež ho na
wobimaj Bokomaj Haſy te druhe Rejze sapalichu,
a ton Wohen zylu Noz hacj do druhoho Pschipo-
nja traſesche. 24 Rejzow je zylje ſpaljenych, 19
hyluje a te druhe ſchje trochu wobſchkođene. Na
2 Schtundzi wokolo teho Mjesta bje te Semju-
cjaſenje cjuč. 55 Ćzlowikow bu smolom mo-
rjenych a kojjdy Djen hſiczen czi jata wobſchko-
đeni mrjejachu. Vele Ćzlowikow, fiz bjechu tu-
nje na Haſy buchu ſobu do Loſta kyreni a na
Kruchi roſtorhani tak ſo bje tu ſowa, tam Noha
tu Ruka, jow Szjachore. ſnamekanju. Šku-
moje te Podacje ſe Šlewami wopijacj; Petro
pschi kojjym Schryscku žti. Tu bje lube Džje-
cjo, jow Nanaby Wiacj, tam Bratt aby Sſotra;
aby

aby gor zly Dom prejci. Tam lezachci pol spaas
sienych Czjelow mot Ludzi a Skotu, tu bje kly-
schelz Stonanie a Zaloszenje. Skretkim, wone
bje wutroburostorum Napoladanje. Wulke Ebou-
je hischcen bje, so biechu te druhe Wosy, skotym
zo Konjom trebaghu, ktery Kruch przed y. Psches
toz bydzichu ho tejj te sapalitk; da bydzische zyle
Mjesto sewschlemi Wobydleremi k Gruntu schlo.

Schponfska Wojna.

Ton Kruch Bitwy na portugalskich Mjesach,
kajz my we predawshim Kruschi na 71. Stroni
spomnichm, neje na 28. ale hizom no 24. Jul.
projekpanyl. Wone ho dalje nitscho roshudjaze
nesta, hac z so buchu na kojzym Boku njevotre sta-
moreni, wobschfodjeni a jeczi wsaczi, a so moza-
chu Franzoso potym na 25. Jul. tu prjenju, ja-
ra twerdu Twerdzisnu, Almeida, woblenyci, kij
hizom ho tejj na 27. Aug Franzosam poda. He-
wak tejj ho na janym Konzu nitscho wajne stalo
nej. Madrid je kylne wrbhadzeny, dokelz bu-
shonjene, so zysche Czroda Rebellow Krala Josefa
sa Nozy we jeho Wobydlenju nadpanycz.

Turkowska Wojna.

Turkojo su poczeli se swojego Spanja wota-
guczecz. Ich Kejjor je wobsankuyt ham na
Werschku jeneho Wojska, 200 tawsend Muzow
kylne, napschecziwo Rusy czancz. Tejj per-
siski Kral je Rusy Wosnu pschipowedzik, a cjenje
(pjeczha) se stotawsend Muzem na neho. — Rusy
sojo tejj su poczeli zosacz. Woni we tej Nozy

Kalemu Aug., pschi trojim Schтурmi na tu Twer-
dzisnu Ruskichuk, 10tawsend Muzow a czech Je-
nerolow subichu, a tolla ju nedostachu. Kunje
tak nesbozomni su woni tejj na njekotrych druhich
Blakach byli. Njekotsi pak mjenja so saho Tur-
kojo pschjerataja, tak so hishczen so pschezo nit-
scho zylije s Wjestoszju newje. Serbiszy su tejj
wustali tak dolho bes Wuzicka Wojnu napscheczimo
Turzy wesz. Tich Woschiporuczer, czorny Ju-
rj, je njekotrych swojbjeschez a sesaghylecz das,
kij so wobarachu s Turku wosjewac.

Wojna wo Sizilisku.

Njeklej je hishczen jedyn Blak dzessi so spro-
stym Redzbowanjom lada: to je na Sizilisku, kiz
je ta najwetscha Kupa we pschipochnishim Morzu,
576 roschkaiy h Mil wulka, se skoro poldra Mil-
liona Wobydleremi. Wonā budze hewak tejj je-
ne Kraleswo menewana, a je jeno psches jenu-
wusku Smuszhku Morja wot Neapel (aby sad-
nej Walskej) wotdziejena. Ton stary neapelski
Kral hishczen na nej knezi. Ton nowy Kral wot
Neapela (hewak jedyn franzowski Jenerol, s Me-
nym Murat, won ma Napoleonowu Szotru, a
naiss kerje bu tehodla Kral) ton ze ju tejj brajlich
mjecz, dokelj hewak s Neapelskej hlushha, a won
tejj so hizom we swojim Lityi tak pische, jiko
bu ju mjet. Won ma tehodla na swojim Brjoh-
sy na 30tawsend Wojakow a psches 890 wulkich
a malych Czhowow sromadzenych, so ze tam rad
nymi Wojakami hiebyr: ale Brittan'zji a Sizi-

liszy ſu em na tamnym Boku hishczen ſylniſchi
 a weczakuja rohzo na nich ſo jeno dyrbja
 pſchin dž! — Neapelſzy pak bjechu na 23.
 Jul. jara nesbozobni, woni pola Amantea Kalas-
 briskej po jenej 6 Schtundem trajazej Bitwi tak
 wele ſwicich Ćzhomow ſubidur, ſo teho Podaroka
 dla ſznamo hishczen hetsa na Siziliſku pſchindz
 mož nebudza, haž hishczen runje pſchezo na tym
 džjelaja. Neapelſzy tež moja pſches to wele Schko-
 dy, ſo Brittanszy pſchezo drudz tam a ſeim njekor-
 re ſta Mužew na Kraj hadza, kij ſim iſch Ma-
 gazinyc wupuſzja a ſapalo, kajž ho to tež na 21.
 Aug. pola Giulianuova ſta. Neapelſzy hishczen to
 we Siziliſkej nemoža dekonecz. Dyz ſej to ru-
 nje ſwaja: da predn hacž ſo k Brjohej pſchibliza,
 budza ſažo ſahnaczi, kajž ho ſim to tež na 25.
 Aug. po ſchjeſz Schtundach Bjechtowanju ne-
 dalako Messina džjeſche.

Prjekhicža we Połnozy.

Schwedzka bu ſnowym Kronprinzm wobſtarana. Te romadzje ſejndzene Schtanty ſu ſebi
 teho franzowskeho Marſhalla Bernadotu (kij
 wojsche ijeto ſakſonske Weſſko poruczesche, a je
 wot Drezdjan k Winej a k Wagram ktej wulkej Bit-
 wi wedzische) k pſchichodnemu Królej (na 21. Aug.)
 wuſtwolili. Tonžamy je na 26. Jan. 1764 we tym
 franzowskim Mjefizi Pa u rodžený a wot 16. Aug.
 1798 teho Rupja Elary Dzorku we Marseille
 ženjeny, kotraž je na 8. Nov. 1781 rodžena. Won
 ma jeneho jenieckeho Gsyna ſMenom: Josef
 Franz

Franz Oskar, rodžen na 4. Jul. 1799. Prebý
hacj schwedjsku Semju nastupi, dyrbi luthersku
Wjeru na ho wscie. Won je najskerje podjanski;
jena schwedjska Boštonka mjeni so je reformirski.
Masch Cjaß je tola wazny, dokelj budža stare
kralowske zromy s Thronow storkane a niske Ma-
rody na nje padzane! —

Iara kwobdżwanju s, so ho ta wulka Czroda
britton skich Schiffow we ran'schim Morju tak
ktry smjerom sadžerzi. — s deniskim wojsklim
Schiffam ho na 18. Jul. radzi, wot jenej Czrjodę
wiktorskich Schiffow, kiz pod brittanskim Schu-
zom jehdzichu, 45 wetrzesnycz a do Krystiansand
we Norwegis fej i Schweiz. Ton Dobyci budzie
na 500tawsend Thaleri w schajowanym. —

Wedro Hetsa Nasymu.

Haberle a Lamark skor wobas jenak vjechej-
taj. Nasymne budze menujzo smj schane, brysche
a tejj drudyczope, dejsidczojce a tejj rjane. Pschis
polnischti Wjett budze knezaj.

Texty we Mješaju November 1810.

Na 20. Nedžl. po ſw. Trjz: Japscht.
Skl. 28. St. 1. . . 10. Sht. — Na 21.
Nedžl. po ſw. Trjz. i Korinth. 4. St. 8 . .
16. Sht. — (Na eječji pekutnn Psjek [16. Nov.]
Topoknja: Grudny Kjertsch. Jerm. 3. St. 39.
40. a 41. Sht. Popołnju: Jerm. 7. St. 3. Sht.)
— Na 22. Nedžl. po ſw. Trjz. 1. Korinth. 5.
Sew 16. . . 27. Sht. — Na 23. Nedž po ſw.
Trjz: 1. Korinth. 12. St. 12. . . 27. Sht.
(Wobsanknenje pschichodnje.)

Sserbow

R u l i e r

V o w e d a r.

M j e s a c z n e p i s m o ,
L h o h r j e s b j e h a n j u S s e r b o w s t w a .

Druhim Efetcz i h l d n a t y K r u c h .
M a r c z i n s k i M j e s a z . (November.)

1 8 1 0 .

F r a n z o w s k e h o R e j z o r a Z i w e n j e (D a l j e s t a j e n s e .)

M y we sedmym Kruschi ceholesj P i s m a Bonapartu hacj do Egiptowskej pschewodjichmy. Tam jeho Sboze nawschjach Volkach wobkletkowasche, a dy bydjisiche ton franzowski Admiral Brujes tu Radu Bonaparta posluchal, a ho smolom wsaho se swojmi Schiffami do Europy wrocil, kajz bje te Wojsko do Egiptowskej wustupilo: da bydjisiche ton britanski Admiral Nelson tu Bitwou poja Abukir, we fortej Franzosojo schicke swoje Schiffy subidhu, prjotkwasacj a dobyczenemok. (Admiral ton najwozchi Generol na Wodzi rjeka.) Bonapart hej zylu Egiptowsku a skoro zylu Sirsiku podcjisau. (Siriska we Asiskej, Egiptowska

(11)

pak

pak we Afrika lejzi, wobej pak bes pschipoinschim a czernynym Morjom romadzje mjesujetaja Turzny skuschataj.) We Siriskej Bonapart hacj etemu Mjestu Akre pschindze, kotrej mjejesche won wot 20. Mijerza 1799 hacj do 17. Meje teho ljeta woblenjene. Dokelj pak ho Turkijo we Akre pschezgo pozhlnjachu, a tejj ho wele Britanskich bes nimi namekachu; a dokelj hd we Siriskej tym Czashu schelke Khoroszje sapocznu, a Bonoparto we Wojsko hijom Mor sapschijat bje: da ho won saho skymkamem na 18. Meje 1799 se Siriskej do Egiptowskej wroczi, a trechi na 14. Jun. hijom wsaho do teho Hauptmesta we Egiptowskej, Kairo, nuj, dzejz tejj bu s Wezelom hohrjewsate. (Kairo mjejachu Franzosojo wot 22. Jul. 1798 wobpadzene.) Na swojim wroczazym Puczu dyrbesche ho won tejj saho runje kajz dyjz do Siriskej cjenische psches tych Arabiskich a Mamelukow hicz, kiz jeho schudzom nadpadowachu.

Jako te Wojsko Akre wopuschi ji, bjesche sara wele Wobschodzenyh a Khorych podla. (Wone bje jich 1300, a 1200 bje jich na tu tam knezazu Khorosz a na Rany rwmrjelo, mosche tych kiz bjechu tych schelskich Bitwach wostali. Do Siriskej jich s Egiptowskych Mjezazach Nov. a Dezim. 1797 njedje 12,900 Mužow cjenische.) Jako bu to Bonaparcji prajene, so je tejko Khorych a malo Skladnoszje k Daljen pschlnezenju, bje won runje na tym, so zysche se swojimi Tenerolamirc. wottejndz. Kajz pak to slysci, sljeshy won s Konja, a schizy kiz jeho wobdamachu

dawachu sczinja tehorunja, a te Konje budža sa
tych Khorých wotate. Bonapart na to swoju Rej-
żu we tamnej Pustzini, tym horzym Pjesku, z
Dny sašbu pieschi sczini. Dyz ho pomysli, so
je Bonapart mały wot Parschony, bolje klaby
dyzli hylny, a teho pjeschi Khodzenja neswucze-
ny: da možemy jeho pscheczelne Pomyślenja widziec.
— To nech je dosz wot teho spomnjene, kajki je
Bonapart wot Parschony a Waschnja.

(Daljestajenje pschichobnje.)

Wohenjowe Strahi.

Dyz hylschimy so Wohen Wžy a Mjesta ſkaſy
biejz wojske Zhylny tuja: da poſtrozi ho naſcha
Wutroba. Schtuba pak ſaczujem, dyz ludzo
we mjernych Krajacach tak nekedžblivoi i Wohenjom
wookoło khodža, so ho a druhich do Nesboža stor-
cja, kajž nam to husto ſdakota a ſblifka k Shon-
nenju pschindże?! — Schtuba nepodomni ho se
Straženjem teho Palenja we Parisu na 1. Jul.;
teho Nesboža we Eisenachu na 1. Sept. a njerē
ſhonimy so tajka Rosba tež te hungerske Mjesto
Oſen na 5. Sept. trechi. Jedyn Bjernar bje
ſmekedžbliwoſzju požahat, a ſapali swoju Rejžu,
a psches to ho tej wilkej Sſuchocži a hylnym
Wjetſi na 600 druhich Rejjow a 50 Czlowikow
hobu ſpali. Ton Wohen ho tak možnje brýſchnje
wookoło ho pschieszerasche, so ho bojecž dashe, so
zyle Mjesto k Gruntu pojndže. Ta Schkoda bu-
dzie na 6 Mill. Schjeſnakow ſchazowana. Hizom

we tych ljetach 1635 a 1723 te Mjesto skoro zlyc
psches Wohen hohrje džjesche.

Ale niz jeno svalota, ale tejj sbliska mainy
husto wohenjowe Nesboža, wot kotrychž zemij tejj
jeno te wersje spomniciž. Na 27. Sept. bu te
Mjestko Kejnigstaſn (kij pod tej sakſonſkej sna-
jimnej Twerdžiſnu Königstein [aby Kralakamen]
liſti) ſ Wohenjom domaphytane, psches kotryž
410 Wobydlerjow swoje Hospody a njekotre Par-
ſchony živjenje subichu. Te Mjestko hizom je he-
wak jara khude. — Taſki Strach ſhonl tejj ta Wes
Wochosy, pola Mužakowa, na 13. Oktbr., džejž
ho ſ koro pol tej rjanej Wsy, menujž 9 Dwo-
row ſ ſiš Brožnjemi a Rodžemi ic. wotpali. — A
we tej Nozy kzo. Okt. bu we Krostawi, pola Bu-
deſtež, 12 Wobydlenjow, a ſcho ihrož etemu kluscha,
do Popela położene. — Na 28. Okt. tejj bje Drež-
djanach Wohen. — So by ſchak kojždy ſrjadniſcho
ſ Wohenjom wokolo khodžil, a tak ſtam ho a
ſwojich Gsobuczlowikow do Nesboža, Khudobu
a Hubenſtwa nestorcziſ!!! —

Wojnowe Powieszja.

We Schponskej je ſajndjeny Mjehaz malo no-
wych Wažnoszjow prijatkanylo, tajkich kij by-
chu we naschim Pišmi hohrjewſate bydž molo, ſ koro
gor žane. Brittan'ſzy a Schponszy ic. na por-
ugalskich Mjehach roſbnje ſaſhanzowani (ſa ſyl-
nemi Rodžiſhcjemi a možnych Twerdžiſnach) ſte-
ja, a dyž ſu runje nuczeni zofacj: da ſaſzobu nito
ſcho hacj Pustzinu ſawostaja, eaf ſo dyrbí ſa

Frans.

Franzosemi scha Znroba s Franzowskej wozena bydz, schtož hubyn tisz bobu tu schpousku Wojnu tak do Dolhoszje czenje.

STurkowskej mann wjazy Waznoszjom prajicž. Russojo pak su sažo sbozobni byli. Woni na 7. Sept. jene turkowske Wojsko, 40 tawsend Mužow bylne, nedaloko Russchuka, sbichu a rossenhau. 5,000 Turkow bu skonzowanych a 7,000 jatych. Turkojo jara wele Khorojow aby Konjazych Woposchow pschi hebi medu, drudy ma jich mala Cjrodka 10 aby 12, a na tajke Waschnje tisz Russojo we tej Bitci 178 tajkich Khorojow a wele druhich wojerskich Wjezow dostachu. Ale to hiszczem nebje schv. Ta Bitwa tisz sažobu czenische, so bo jim na druhı Dzen ta Ewerdžis na Sistow, na 14. Sept. Eladova, na 18. Drnowa, a smolom potym Prahowa a Negotin, a napožlett tisz, ten 27. Sept., tej ważnej Ewerdžisni Russchuk a Ciurgewo podachu, a jara wele wojerskich rc. Czhomow na Donawi a druhich ważnych Potrebnoszjom do Rukow padziechu. To Ras na Ras padasche a je sa Russow wot wulkej Waznoszje.

Te Prjotkwasze na Sizilisku je pschi Konzu Sept. horjesbjensene; neapelske Wojsko je do swojich Wobydlenjow schlo. —

Texty we Mježazu December 1810.

Na 1. Nedžl. Advent: 1. Knh. Wiosſ.
12. Stw. 1...2. Scht.— Na 2. Nedžl. Adv:
Jerm. 31. St. 31...34. Scht.— Na 3. Nedžl.
Adv:

Adv: Jerim. 33. St. 14. -- 16. Scht. — Na
g. Die dz. Adv: Proph. Hagg. 2. Stw. 1. --
10. Scht. — Na Boži Džen: List Hebr. 1.
St. 1. -- 9. Scht. — Na 2. Džen Hodow:
Hebr. 2. St. 10. -- 18. Scht. — Na 3.
Sswedjen Hodow: 1. List Jan. 1 St. 1. --
7. Scht. — Na Nedžl. po Hodžoch: Psalm
103, 1. -- 13. Scht.

Pschiwotanje a Sjewenje.

Sserbowi smo! dwje kjetci budzetaj njeklesj,
so telej Pišmo bes nami traje. Wam Sserbjio!
Kij sze mi we mojim Prjotkwasacju na te Waschnje
pomožni byli, so sze je pomhali rospschieszeraci
(bes kotrymiz tež ſu njekotsi [niz ſchizy ſu tažy])
tu Wjez sa wosche nedzerjažu, wottemnje woſko-
ko waženi jažni Duchomni) bydž moj horžy wu-
trobny Džak daty. Brajlich je te Wotstajenje
hischczen pschezo zp ſnadne, a ja ſebi mulzy ja-
dam, so by ſo pschezo wjazy tajkich dobrych Sser-
bow namekale (woſebje Duchomnych, dökelj moja
cji najwiazę pschi cym cžinicj) so bydu we zylém
Sserbowi schjech Woſadach njedze kojjdeſ
Wby jene aby poor Kruchow Nužkhod mjeſo.
Kojjdy kij Ēzmu nelubuje (a tajkich niz tolla wele
nej) gyt ſchak tu ſapopanjenu Schkreczku, niz
podushecz, ale pschezo bole a bole ſahorecz pom-
hacz. Ton Knihowlupz Wož we Lipsku je kjetu
jene Pišmo sa Burow wojndž dacj; won tehodla
ſchjim wežnym Prjedarijam, Džecziwucjerjam,
Kublawobjezdjerjam a Grychtam we zylém njemſ-
kim

kim Kraju pschiwola, so schak bychu to we hwo-
sich Gmenach snajomne czinili a nuzwedli, kajz
je to kojzdy kiz Zajtonki hobu dzerzi, we Pschi-
kwadku 177. Kruchej Lipskej Zajtonki wot 10.
Sept. a we wele wjazn drugich tajkich Piszmach
wjeszje lasowal. Nech schak to we Wotpoladanju
teholej Pisza we Sserbowstwi placzi! Nech schak
yo we kojjdej Wby njeckotsi sjenocja a jene ro-
madijje beru, jeli so jenemu hamemu zh droho
pschindje, a to moze brajlich ton Knes Duchom-
ny we hwozej Woszadzi a ton Rychtar we kojjdej
Wby najsljepo do hicza pschinesz. Wot tych
prjenschich niz sich colla wele tajkich nebudze (ja
syna jich zwar podejshol) kiz mjenja: so dyz jeno
ton Bur Nedzelu kemski (aby do Zyrkwe) dze,
a te deuhe Dny Wodnjo djjela a Mozy spi: da
doss wie! — — Schtuha je cijto hischezen tak
smyshljeny? — to nech hejci zami wotmolwja! —

Sswojetko! ja ho scabuju: ty tejj we Sser-
bowstwi tu Czmu, kiz ho hischezen wot Pohans-
wa hem pische, troz njeckotym Pscheczilnikam
(a kotra Wjez da tych nima? —) pschezo bole sa-
hanesch! — We Naturi zwar nitscho wilke Sko-
ki neczini, ale pak tejj sawjernje nitscho s Wope-
ciju nejndje, schtoz tejj je ceho Knesa, kiz tam
wosche Wjedow knezi, Wohla, so dyrtbi scho tek
a niz hinak bydz. — We tym Dowjerenu da, na
Sserbow Kubosz spuscheza jo a na jich wele Zuda-
nje: so by te Pisimo hustzischo wehndawane bylo,

sr-jec.

swjerju ja ſebi teſhame kjetu dva j Molje ſa Mjeſačom,
a zwat pod tym pſhemjenjenym Napisom:

Serbow Jenickei

N o w i n y n o s t h e r.

Mjeſacjne pismo;
kponuczajemu Rosryczenanju, wot
Podawow na Szwieczi.

wohndawacj. Na koſidym prijenim Duju jeneho
Mjeſaza budze, kajz herwak, jedyn Kruch pol
Bogena ſylny, a na koſidym 15. Pschitwadk,
koſidemu Kruchej, bjeretek Bogena ſylny, wojndz.
Ton Kruch tym Pschitwadkom budze z Kroschki,
ſa ljetu 9 Sſljebernów, placicj. Na ſi budja
ſene darmo date, temu menujze, fizjich ſromadži;
ſchuſ pak po pol ſtetach predy Čaſha placil: ton
ſa 4 — 5 doſtanje. — Budja ſasowarjo pſhibeſ
racj: da budu ja niž jeno pſchezo wjaze Ptozy na
te Piſmo wazicj mož, ale wone dyrbi teſiſ ſjepa
cjiſhciane bndz — Knamakanju ja kdroprashenju
hym ja we Buduſchin i na ſwonkomnej lawſkej
Haſy pola teho Schjewza M. Endricha; ſnuž
komnych lawſkich Rotach tych znaowych Klamach
pola M. Franki; a we rybowej Haſy tych Rej-
zach No. 456 a 512.

Jan Gottlob Deuka.

Sserbow

R u l i c i

P o w e d a r.

M i e s a c z n e p i s m o ,
k h o r j e s b j e h a n j u S s e r b o w s t w a .

Dru h i m k j e t c z i d w a n a t y F r u g .
H o d o w n y M i e s a z . (D e c e m b e r .)
1 8 1 0 .

Sorna f R o m a d n y N o w i n o w .

Niecho njetkles wo Europi (a tak cejš ſobu bes nam) weſſehe Muczenje a ſteru neczini, hacj ta Pschilasnia Napoleonowa ſo dyrbja ſchitke te zuſſe Wohry kij psches Brittanskich ſnam pſhindu, jenemu Dawkej podlejzeč, kij te Wjezy jara weale drohſcho ſczlina. Menuſzy: Woſ Zentuarja Baromy (Wołma kij na Schtomach rosze) f Braſiliskej, Surinamskej ic. dyrbji bydž date 100 Tholerjow. (To je ſkoro Tholer woſ Punta.) Woſ Koffeja a Zokera je na kojzdy Zentnar 50 Tholerjow Dawka położene. Na Zentnar Indiga (to je modra Barba, kij hijom ȝewak Punt 5 haj 10 Tholer placzi) je 112 Thlr. 12 Gſlben.

Imposte položene. Cochenille (Konzentrat, to žutajte. I budi, skoro kajž pola nos te Holanske cijorne, kij pak jara woshebnu cijerwenu Barbu duduža, a Punt 20 a wjazv Tolerjow koštaju) na te je mot Zentnarja 250 Thlr. položene. Wok Zentnarja Fernambuk. Drewa (kij teži cijerwene drabi) 15 Thlr. 2 jely Popjer Zentnar 75 Thalerjam podleži; cijerny 50. Thlr. Gajny Žimme 250 Thlr. ton schravnishchi 175. Muschkota 250 Thlr. Zentnar a tak dale. — Napoleonowe Wotpoladanje je kprjenjemu te, se by Britanskih psches te cijisid cjal, so nebychu niescho pschedajz moli, ale weni ſebi wđza pemhacj; pschedož jim ta zyla ſbectna Semja woczinjena ſeſi; kdruhemu pak je jemu na tym ležjene, a won ze so bychmy ho my tých Wjezow s Thelom ſminycz na vukli, s Thelom pak ho prozowali, so bychmy to we našim Kraju plesdžili, schtož dyrbimy ſebi ſdrughich vatočki Krajow sa tak wele Penes pschindž dacj; a te jeho Wotpoladanje je psce ezo dobre. Mjeticheho teži ho my možemy wotwucjic, kHexen pelej Koffeja. Naschl Starci niescho wo rymamym newedžihu, a woni bjechu ſtrowiſchi dyžli my; woni ſwejt kjeta wosche pschineſechu dyžli my. — Djeprućeje: to je Boža Wohla! Ze Boh 20 ljet ſtrrck Ša jedžinzwow mjecj, kajž jich my we našich Drnjach, woselje we Mjestach, khodžicž widžinjy? — Ze to Boh Wini? Mje woni ſammi, iwa Starskich Mjachkoſz, jich ſle Hexem-pelje a Pljencenje a te ſcheike knicjomne živjenje

nascher Młodziny. — To, to je Wina, so ſebi
 zo, haj 40 a wjazy Ljet ſwoje žirvenje pschitret-
 ſja, a napoſleku hiſhczen ſrud u Konz woſmu! —
 Zolla, ſchak ja wot Koffeja ryczach, dzeja pým
 ho ſabkudzi? Haj, haj te zuſe Wohry ſu nas
 pomhale do tajkej Mjachkoſſje a Spanja ſasto faci,
 temu je Napoleon pomhac̄ napschec̄ivo džjelic̄.
 Dijeshto pak možemy my ſo prozowac̄ a ſa tym
 myſlic̄, so by nam to naſha Semja dala (nech
 tejj niz runjewohn tajke) ſchtož dyrbimy ſebi my
 ſa wele Penes ſdruhich Blakow hem pschindzaciež.
 Pschetoz wone je wurachnowane, ſo tych Krajach
 jeno, dzejj ho njemſta Ryci ryczi, kojzde Ljeto
 jeno Koffeja (kotrehož možemy ſo zv lije ſminyc̄)
 3sta tawſend Zentnarjow netrebanych budze, to
 na Penesach (dyž ſeno Punt 20 Sſiebernow rach-
 nujemy) psches 30 Million (30,000,000) Tholer-
 jow muczini, kiž netrebawschi jeno ſa jenu Wjez
 we jenym Ljetci do zuſych Krajow du a ſažo ne-
 pschindzi! — Merjeka to ſdobtej Wohlu Kraj klu-
 dy czlnic̄?! — —

Hiſhczen weſche Stroženje ta Voruznoſz fran-
 zowſkeho Kejzora wot 19. Okt. ſejzini: ſo dyrbja
 ſchickte brittanſke Fabrik, a ſakalane Wohry, me-
 ſchukich Krajach kiž pod franzowſkej Voruznoſ-
 zju a Knesiwom ſteja, prejezwoſate a ſjawne ſpa-
 lije ne budz! — Napoleon bje hižom psched nječo-
 tivmi Ljetami ſakasal te Wohry we naſchich Kra-
 jach wesz; jeho Worpoladanje pschi tym je tež
 kprjenjemu: Brittanſkim (ſwojemu pschinarodze-

nemu Nepscheczelej Schkodu naczelnicz; a kdrum hemu: nasche europeiske Fabrili bolje sbudzowac; a ljevshu zivnosz bes ludzi pschinesz. Neje to tez dobre Wotpoladanje? — My necrebanym tak mozebnych Drastach khodzic; nasch hegen Kraj nam hizom tez tak wele dala, so mozemny n-schu Nahoru pschitryc; tehodla bydzmych stym spokojom Te Palenje tych Wohrow ho we tym Kralestwi Wytemberg psched Rocami leho Mjesta Scutgarte na 3. a 7. Nov. sapocza, dziesz bu na kojzdym Dnju kycra Romada tam pola kua Rupzow namkanych a prejzwscach brittanszich Wohrow sjanje swaljenykh. Na, i z we Ansbachu, na 17. we Basrajch a Frankfurcie te Wohry po'adhu. Dokelz tu Pschikasnu Napoleona, niz my ni Wohrami wifowac; nepo'zlu'pachu: da ho jimi ujet tak dze. —

Walski Wizetral pschi Konzu' Okibr. tych Brittanickich na tej Kupi Lissa po Dalmaziskej melczo nadpanycz da, kotrej Prjektwsacie tak sbozobnije wypadze, so 44 brittanskej Wohru nalodowanzych Schiffow spalichu a prejzwachu, 12 Raperow (to su tajke Schiffy, kiz su tehodla na Morju, so kedzbuja, tak a tje buchu Nepscheczelej Schkodu a hebi Wujick naczelnisi) 12 tajkich brittanskich Raperow bu njeschto wsatich a te druhe skajene, 14 franzowskich Schiffow, kiz bjechu Brittanzy predy wsali a tam dorwesli, buchu fres szinjene a schicko na tej gylce Kupi, kiz Brittanzy nsekotre keta wobzejdzichu, bu wutupjene. Dom hebi Franzosojo pschiwedzechu 7 hobacze sbrittanskej Wohru (s Koffejom ic. ic.)

wobłodowaných Schiffow, z wot thę 12 Rapa-
row, 100 Kanonow a wiele druhę Bronje, a
100 Jachę. Schto je n. ch franzowskim Boku
wostake, to nej napisane. Schtož je Britans-
kim psches to ečlo v nac̄lnejene, budže na 5
Million Thalerjow schwazowane. —

Se Schponskej gor žane Powošja nespindur;
Franzosojo ſu niek samoshlili Portugalsku naj-
prede dobycž. Tam na 27. Sept. Kruch Bi-
awy pola teyo Mjesta Koimbra prjotkpadže. Fran-
zosojo dobychu, a ſocjischczachu Britanskich hacž
Kiffabonej, kiz pschi Morju leži; tam hischcjen
ſu ſo Britanszy junii stajili, a zychu ton poſle-
ni Ras docjakacž; njeleksi pak hžiom pišachu, ſo
ſu ſe hwojimi Schiffami a Ludižimi na Morju,
ſchtož pak hischcjen niž colla gor tak bryſchnje ne-
pojndze. —

Serbiszy na 20. Okt. jene turkowske Wojsko, we
Bosniſkej, 30 tawſend Mužow ſylnie, ſbichu a je
psches tu Rjeku Drina sahnachu. Russojo na 17.
Sept. we Grufiskej jene turkowske, i Persiskim
ſjenocžene Wojsko, 10 tawſend Mužow ſylnie, zylje
ſbichu a roſežnachu, a ſich zyke bahate hjeſho do-
ſtachu. We Bulgariskej pak Russojo tej Twerdzis-
ni Turno na 21. a Nikopolis na 27. Nov.
nužwachu. — Turkowski Kejjor hischcjen
Ljetsa nebudze ſam hwojemu Wojskej pſwindž,
dokelž ſu te wulke Poſteži Maſymu nužpanijo, kiz
Mježaz traſa, a tak dołho žadyn Turka Wodnjo
niſcho iſz nežanje, jeno Nozy. Te Poſteži
koſzde Ljeto 11 Onjow ſaje panu a tak ſa 33 Ljet

34 Molje. Bone su tehdla mewschich Czaj-
bach: Malscic a Nasymu, Cymi a jeczi. —

Prez hacj Neopelszy, te P prikwasje na Sizilijsku hohres bjenychu, bje so jim colla voor Mo-
she radzilo, w Nozy welezo na Sizilisku pschindz;
ton peßlani Mol pak tam 250 Muzow mostojichu,
kij nemojachu saho czechnuc. —

Na 2. Di ju Novembr, schwedziski newy Kronprinz
swoje swecjaze Muzzenenie swulskim Hawlowanjom
do Schrotolma djerzesche. Tym Mijestzi szwedd-
ziszny Kralojo s Wobydlenjom.

Franzow skeho Rejzora žiwenje.
(Dljestanje.)

Bonapart bjesche hebi priokwasat zolu Egips-
kowsku pod so pschinesz. (Egipciowska pod tur-
kowskej Woschnosiju steji, se 1260 ranich Mit-
wulka a ma njedze 2 Mill. (2,000,000) Wobyd-
lesow. Psched 2000 ljetami so tam na 10
Mill. Czlowikow jiwesche, ale psches te pschesze-
harske Knejene su tak jara wotbrali. We Egip-
ciowskej skoro zenje Dejshczik nejndze, sa co pak
ta Rijeka Nil [ta jeniezka we tym Kraju, kij pak
so do wele Wołnohow djjeli] kojide Ljeto. Neczi se
kmojich Brjohow wustupi a ton zylo, dewak pjes-
kicznij Kraj, kij schelke Zito, Zitrony, Zigi a
t. r. nosy, plodny sczini; a co mot teho heim
pschindze, so we Abissniskiej [co je jene Kraju] w
hamo sa so we Afrika dzejz je ta Hohra Gideon]
a dzejz ta Rijeka-Nil nastanje, kojide Ljeto mot
Meje hacz do Sept., [co je tam Syma,] Dejsh-

nič die.) Dalje zysche ho Bonapart psches te
Wobſeſdzenje Egiptowskej, t Mischyres teho Wi-
lewanja we pschipoln'shim Morju sczinic̄. Won
zysche ton najfroſti a predawſhi Pač ſym Bo-
h. ſtam we Indiſkej a ktemu nepodomnje ſylne-
mu Wifowanju na persiſtich a arabiſtich Wodach
weežinic̄. Won zysche ſ Egiptowskej wohn ſwos-
jeho pschinarodzeneho Nepscheczela tych Britonſ-
kich) we jich najdalischich, ale tež najbohatsich
Wobſeſdzenjach pschimycež; haž won mjejeſche
gor melcjo Myſlje ho ſ Egiptowskemu Kra-
le j sczinic̄? — Kajke zložnje wulke Prjotkwa-
rja!! — Ale wone tež ho jemu niž Jene wot te-
ho ſchego neradži. — Hač bje won runje ſwoprjet-
ka ſchudžom ſbožobny, kož we predawſtim Kru-
ſci i widžumy, a na 25. Jul. 1799 poła Abukir
hispiczen jene turkonſke Wojsko ſbi, na kotrymž
Die ſu bu 2000 Turkow ſabitich, a rotawſentow
ho Morju cepi: dokelž te turkonſke Schiffy, tij
zrhu woni pluwajo nanje ezelnic̄, ho dwie
Schundzi daleko wot Brjoha namekadu. —
Hač bje Bonapart runje hač dotal ſbožobny:
da dyrbesche won napožleſt tolla Egiptowsku ſaſo
wopushezic̄, a mało Franzesow ſaſo do Europey
pschindze. — — Psihi ſpoczątku Noombr. 1799
Bonapart we Frejus, t Schundow wot Tulona,
ſ Egiptowskej pschindzo, wſaſo na europejsku Ŝe-
mju ſlupi. — Scho ho wulzy džiwasche, ſo je ho
ſwojim Nepscheczem lam we pschipoln'shim Morju
wuwil, ſchtoz ſkoro možno nebje. —

(Daljſtajenje pschichodnje.)

Pschipowodženje.

Na wschoku Porucznosz ſu kjetu wsaho, we lutherſkich Zyrkwiach nowe Texty, zglej Sakſonskej, na Wjelto Szenjow wustajene. Masche Piymo budje ſobo, kojj Ljetca, we kojjdym Kruschi Mješaz prjedy pokasacz, dje ſu ceħame knamelanju. Kal ſo kojjdym sapocinje, budje tejj ſobu wotceiſchczane. Schtuž pak ze ſi je na jenym Kruschi mječ: ton može je tejj pola me, ale we njemſkej Ryczi, ſa dwaj Kruschi dostacj.

Texty we Mješazu Januar 1811.

Na nowe Ljetco:

Psalmi 103. 15 — 22. Scht. Ćzlówek je we rc.

Na czjoch Kralow:

Proph. Jes. 44. Siw. 6 — 7. Scht. Boh praji: rc.
Na prjenju Nedžl. po czjoch Kralach:
1. Lk. Klmoth. 6. Et. 13 — 16. Scht. Ja cjlrc.

Na druhu Nedžl. po 3. Kralach:

Sznt. Jan. 1. St. 18. Scht. Michu neje nidyc.

Na czecju Nedžl. po 3. Kralach:
Sz. Jan. 4. St. 23. a 24. Scht. Schtundarc.

Wotpowedženje.

Malejznoszjow dla hischczen ja ton Pschipowadē nebudu kprjenjemu Kruchej, aby te prjenje pol Ljetca, ale haklej k hedmemu Kruchej, aby te druhe poł Ljetca 1811, ale potom pak wjeszje; tak kojj je we predawſhim Kruschi pschipowodženje, wohndawacj.

J. G. Deuka.